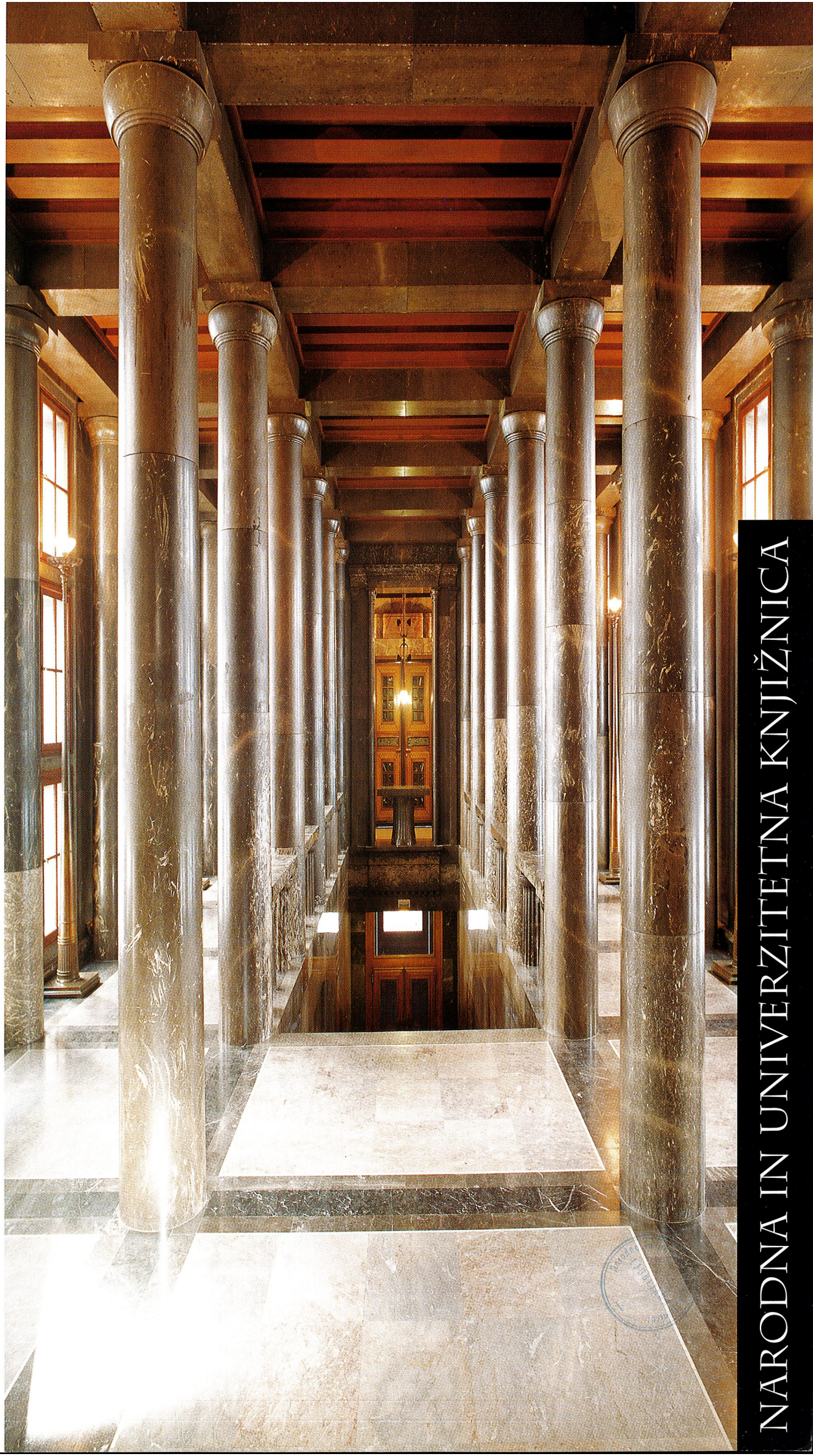

LJUBLJANA

KNJIŽNIČARŠKE NOVICE

3

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

KNJIŽNIČARSKE NOVICE

marec 2006

Knjižničarske novice 16(2006)3
ISSN 0353-9237

Izdala in založila: *Narodna in univerzitetna knjižnica*
Turjaška 1
1000 Ljubljana
telefon (01) 2001 174, 2001 176, 2001 110
<http://www.nuk.uni-lj.si/>

Za knjižnico: *mag. Lenart Šetinc*
Odgovorna urednica: *Barbara Bračič Fabjančič*
Uredniški odbor: *dr. Melita Ambrožič, dr. Silva Novljan, dr. Maja Žumer*

Naslovnico oblikoval: *Aleksij Kobal*
Fotografija na naslovnici: *Goran Bertok*
Tisk: Tiskarna Littera picta, d.o.o.

Naklada: 400 izvodov. Naročnino, naročila in odpovedi pošiljajte pisno do 15. januarja za tekoče leto na naslov uredništva. Prejetih tekstov ne lektoriramo in ne honoriramo. Razmnoževanje ni dovoljeno.

Naslov uredništva: NUK, Informacijski center za bibliotekarstvo, za »Knjižničarske novice«, Turjaška 1, 1000 Ljubljana. Prispevke lahko pošiljate tudi na disketah ali po elektronski pošti: icb@nuk.uni-lj.si

SPLOŠNE KNJIŽNICE

SREČANJE MULTIMEDIJSKIH CENTROV IN SPLOŠNIH KNJIŽNIC

Ministrstvo za kulturo, 4. april 2006

Na pobudo Ministrstva za kulturo so se 4. aprila 2006 srečali predstavniki mreže multimedijских centrov in splošnih knjižnic.

Namen srečanja je bil predstaviti dejavnosti obeh mrež in poiskati možnosti za sodelovanje. Sodelovanje je lahko obojestransko koristno tako z organizacijskega vidika kot z vidika financiranja. Knjižnice so stabilne ustanove s tradicijo, multimedijски centri so novi in se marsikje še iščejo. S sodelovanjem se lahko knjižnice pomladijo, centri pa dozoriijo (J.Gazvoda). Oboji so javno financirani in sodelovanje je priložnost za racionalno uporabo finančnih virov in doseganje optimalnih rezultatov.

1. Splošne knjižnice

Splošne knjižnice s svojo razvejano mrežo 251 izposojevališč in 658 postajališč potujočih knjižnic omogočajo dostop do gradiva in informacij najširšemu krogu uporabnikov. Kar 25 % prebivalcev Slovenije je članov splošnih knjižnic, v letu 2004 knjižnice beležijo skoraj 9 milijonov obiskov, kar je dvakrat več kot galerije, muzeji in kinematografi skupaj.

Splošne knjižnice s svojimi programi in dejavnostmi uresničujejo kulturno, izobraževalno, informacijsko in socialno poslanstvo. Poleg izposoje gradiva, ki velja za tradicionalno in javnosti najbolj znano dejavnost, predvsem v zadnjih

letih razširjajo svojo ponudbo s servisi za posebne skupine uporabnikov, kot so mladostniki, starejši, brezposelni, etnične skupine, ljudje s posebnimi potrebami. Posebno pomembna je vloga splošnih knjižnic pri podpori formalnemu in neformalnemu učenju, tako z zagotavljanjem učnega gradiva kot tudi s ponudbo različnih oblik neformalnega izobraževanja, posebej na področju razvijanja bralne in informacijske pismenosti.

Danes že vse splošne knjižnice omogočajo javni dostop do interneta in pomoč pri iskanju informacij. Vključene so v knjižnično informacijski sistem COBISS, preko katerega je mogoč dostop do informacij o gradivu katerekoli od 279 slovenskih knjižnic.

Zadnji dve leti ob finančni podpori Ministrstva za kulturo začenejajo izvajati projekte digitalizacije gradiva, predvsem s področja domoznanstva.

V splošnih knjižnicah nastajajo tudi celovite elektronske storitve, kot sta na primer otrokom namenjena Slovenski knjižni kviz (www.lj-oz.sik.si/kviz) in Veronika z Malega gradu (www.kamniskaveronika.net).

Tik pred izidom je portal KAMRA (<http://www.lj-oz.sik.si/kamra/> - spletna stran za spremljanje projekta), ki bo knjižnicam ponudil okolje in orodje za oblikovanje digitalnih zbirk in enoten dostop do njih. Vnos podatkov bo enostaven in bo omogočal tudi knjižnicam brez posebnega znanja in tehničnih pogojev, da bodo vključevale svoje vsebine.

2. Multimedijски centri

Multimedijски center je program, ki ga v RS izvajajo kulturne nevladne organizacije in javni zavodi, v okviru katerega v regionalnem prostoru v katerem delujejo, zagotavljajo:

- javni dostop do informacijske infrastrukture in storitev (javno dostopni prostori in informacijska oprema, javno dostopni strežniški sistemi in aplikacije, omreženje regionalnih e-točk itd);
- vso informacijsko podporo kulturnim, izobraževalnim in raziskovalnim organizacijam, posameznikom in njihovim projektom (oprema, strežniški prostor, informacijski servis, podpora znanja);
- javno dostopni informacijski servis za regionalno in nacionalno kulturno ponudbo;
- pogoje in znanja za razvoj in produkcijo intermedijskih umetnosti;
- pogoje in znanja za razvoj in uporabo odprtokodnih aplikacij.

Regionalni multimedijski centri se povezujejo v Mrežo multimedijskih centrov Slovenije – M3C. Danes je Mreža multimedijskih centrov Slovenije nacionalna organizacijska in informacijska platforma, namenjena sodobni kulturno umetniški produkciji, njeni promociji na nacionalnem in mednarodnem nivoju, povezovanju različnih kulturno umetniških praks ter organizaciji vsebinskih in podpornih programov na kulturno umetniškem, izobraževalnem in raziskovalnem.

Nabor storitev posameznih multimedijskih centrov

Neformalno izobraževanje

- izvajanje izobraževanj za uporabo IKT programskih orodij za potrebe kulturno-umetniške produkcije;
- svetovanje in podpora kulturnim ustvarjalcem in producentom za uvajanje novih tehnologij v kulturno-umetniške procese.

Servisne storitve za kulturno-umetniško produkcijo

- uporaba prostorov in IKT opreme (multimedijske galerije, studii, delavnice in ostali produkcijski prostori);
- podpora multimedijski produkciji (programska oprema, spletna

produkcija, mobilne tehnologije, digitalna produkcija);

- gostovanje spletnih vsebin in e naslovov za kulturne projekte in producente;
- servisiranje kulturno umetniških projektov in producentov (spletni servis in rešitve, spletna, digitalna, grafična produkcija, možnost uporabe tehnologije in prostora, kadri, regionalna, nacionalna in mednarodna promocija);
- digitalizacija kulturno-umetniških vsebin in dediščine (za knjižnice, muzeje, arhive itd.);
- promoviranje in prezentiranje umetniških projektov na področjih intermedije in cross medije, videa, fotografije, internetne umetnosti (predstavitvena mreža na regionalni ravni za kroženje oz. turneje kulturno-umetniških produkcij).

Promocija kulturno-umetniške produkcije na regionalni in nacionalni ravni

- delovanje regionalnih kulturno-informacijskih centrov – portalov: zajem in posredovanje informacij o kulturnih dogodkih in producentih na regionalni ravni;
- vzpostavitev sistemov za posredovanje regionalnih kulturnih informacij na nacionalni nivo (nastajajoči nacionalni kulturni portal pri MK);
- promoviranje kulturno-umetniških projektov vseh kulturno-umetniških zvrsti na regionalni in lokalni ravni (posredovanje informacij zainteresirani javnosti, prodaja vstopnic, itd...).

Lastna kulturno-umetniška produkcija

- mladinski kulturni programi in projekti;
- intermedijski kulturno-umetniški programi in projekti.

Nabor storitev mreže kot celote

- baza kadrov in znanj s področja sodobnih tehnologij in umetnosti;
- oblikovanje projektnih skupin in izvedba najzahtevnejših projektov digitalizacije kulturne dediščine;

- podpora kulturnim subjektom za vključevanje in polnopravno sodelovanje v projektih podprtih znotraj programov evropske komisije (Kultura 2000, IST – Information Society Technologies, eContent Plus, FP6, Leonardo, Evropski sklad za regionalni razvoj, itd.);
- spodbujanje projektnega povezovanja slovenskih kulturnih producentov s centri po Evropi in svetu.

3. Pilotni projekt digitalizacije filmskega gradiva

Predstavniki Knjižnice Velenje in Regionalnega multimedijskega centra Kunigunda so predstavili pilotni projekt sodelovanja pri digitalizaciji domoznanskega filmskega gradiva.

V predstavitvi so zelo nazorno predstavili svoje interese pri projektu, iz katerih je razvidno, da se v velikem delu prekrivajo:

Interes knjižnice v pilotskem projektu

- povečati zbirko domoznanskega gradiva
- približati domoznansko gradivo uporabnikom
- povečati aktualnost domoznanskega gradiva
- povečati informativnost portala
- osvojiti tehnike in tehnologijo digitalizacije avdio in video gradiva
- optimizirati poslovanje – povečati svojo učinkovitost s pomočjo uporabe IKT
- vzpostavitev partnerskega odnosa z regionalnim multimedijskim centrom in medsebojno spoznavanje

Interes multimedijskega centra v pilotskem projektu:

- osvojiti tehnike in tehnologijo digitalizacije avdio in video gradiva
- optimizirati poslovanje – povečati izkoristek prostih virov
- vzpostavitev partnerskega odnosa s Knjižnico Velenje in razvoj novih storitev na področju uporabe IKT

- vzpostavitev storitvenega okolja-mikro tehnološkega parka znotraj multimedijskega centra
- pripraviti storitev za ostale knjižnice.

4. Možnosti sodelovanja

Možnosti sodelovanja med splošnimi knjižnicami in multimedijskimi centri se kažejo predvsem na naslednjih področjih:

1. Izobraževanje, predvsem na področjih, ki omogočajo kreativno delo: spletne strani, urejanje podatkovnih zbirk, grafično obdelovanje. MMCji imajo veliko izkušenj z odprtokodnimi rešitvami in lahko sodelujejo s knjižnicami pri povezovanju licenčnih in odprtokodnih sistemov. Najbolje je, da se knjižnice povežejo z najbližjim MMC in same definirajo tematiko izobraževanj.

2. Digitalizacija gradiva. Knjižnice imajo gradivo in poznajo celoten proces digitalizacije, MMC pa imajo tehnično znanje, opremo, kadre. Digitalizacija je zelo kompleksen proces, zato je nujno treba upoštevati uveljavljene smernice in standarde. Skupni projekt knjižnice in MMCja v Velenju je pokazal kako je lahko sodelovanje obojestransko koristno.

3. Koriščenje tehnološke opreme in prostorov knjižnic in MMCjev. Vedno več knjižnic ima zelo dobro komunikacijo (optika), MMCji pa so zelo dobro tehnično opremljeni (www strežniki, brezžična oprema prostorov, priprava videokonferenc...).

4. Izmenjava informacij, sodelovanje pri izdelavi skupne informacijske platforme. Z dogovori in usklajevanji se bomo izognili podvajanju zbiranja istih podatkov, npr. pri regionalnih informacijskih portalih in KAMRI.

V debati je bila poudarjena potreba po navezavi stikov med kreatorji Slovenskega knjižnega kviza in MMCji.

Kviz povezuje šole in knjižnice, letos pa se vanj vključujejo tudi muzeji. Nastajajo tudi spletne strani šol z vsebinami za otroke in mladino, kjer je sodelovanje prav tako zaželeno. Nekateri MMCji že dobro sodelujejo s šolami, kot npr. Krško in Novo mesto.

Tudi na področju dela s skupinami s posebnimi potrebami MMCji razvijajo nekatere tehnične rešitve, knjižnice pa pripravljajo posebne programe.

Z vzpostavljanjem portalov, ki zbirajo informacije o dogodkih in prireditvah na lokalnem ali regionalnem področju, se odpira problem podvajanja zbiranja in vnosa informacij. Nujno so potrebni dogovori o načinu dela, oziroma vzpostavitvi tehničnih rešitev, ki bodo omogočale samo enkratni vnos in distribucijo na druga spletna mesta. Povezati se je treba tudi s portalom Slovenskega glasbeno informacijskega centra.

5. Sklepi

1. Na vsa prihodnja srečanja povabimo tudi predstavnike muzejskih organizacij.

2. Knjižnice in MMCji naj se povezujejo na nacionalnem in regionalnem nivoju. Na nacionalnem nivoju sta kontaktni osebi Marko Kralj (Marko.Kralj@lokalpatriot.si) in Breda Karun (breda.karun@nuk.uni-lj.si), na regijskem nivoju se povezujejo posamezne knjižnice in MMCji na osnovi skupnih interesov.

3. Še pred poletjem se ustanovi delovna skupina, ki bo usklajevala delo na informacijskih portalih MMC in KAMRE. Prvi sestanek organizirata M.Kralj in B.Karun.

Breda Karun
Narodna in univerzitetna knjižnica
Marko Kralj
Multimedijski center Dolenjske

Multimedijski centri vključeni v Mrežo multimedijskih centrov Slovenije – M3C <http://www.m3c.si>

LokalPatriot - Multimedijski center
Dolenjske, Novo mesto -
<http://www.mcd-nm.com>

Mladinski center Krško – Multimedijski
center Posavja – Krško –
<http://www.mc-krsko.si>
<http://www.troblja.com>

LJUDMILA – Ljubljanski laboratorij za
digitalne medije pri KUD France Prešeren
Trnovo – Ljubljana -
<http://www.ljudmila.org>

Mladinski center Prekije – Ljutomer –
<http://www.klopotec.net>

KID Pina - Primorski informacijski atelje,
Koper - <http://www.pina.info>

Kulturno izobraževalno društvo KIBLA
(KID KIBLA), Multimedijski center KIBLA
(MMC KIBLA) in Komunikacijsko
informacijska točka KIBLA (KIT KIBLA)
– Maribor – <http://www.kibla.org> in
<http://kit.kibla.si>

Kulturni center Mostovna – Zavod
neinstitucionalne kulture – Nova Gorica
– <http://www.mostovna.org>

Zveza Tolminskih mladinskih centrov –
Multimedijski center Mink – Tolmin -
<http://www.posocje.net>

Kiberpipa, Zavod K4/6 – Ljubljana –
<http://www.kiberpipa.org>

Ustanova Mat kultra – Zagorje ob Savi –
<http://www.matkultra.si>

Mladinski in informativni in kulturni klub
(MIKK) Murska Sobota – Murska Sobota
- <http://www.mikk-ms.si>

Art center – Prosenjakovci -
<http://www.artcenter-slovenia.org>

Mladinski center Slovenj Gradec –
Slovenj Gradec

MMC Pulsar, Multimedijski center
Gorenjske pri Zavodu 'O' (Zavod
škofjeloške mladine) – Škofja Loka -
<http://www.pulsar.si>

Društvo Hiša kulture – Pivka -
<http://www.kid-pina.si/hisakulture/>

Mladinski center Velenje -. Velenje -
<http://www.kunigunda.org>

Dodatne informacije

Marko Kralj – Predsednik Upravnega
odbora Mreže M3C
Tel.: 07 337 17 91, GSM: 041 99 21
11, e-mail: marko.kralj@lokalpatriot.si

PREDSTAVITEV FURLANSKO- SLOVENSKEGA SLOVARJA

V Goriški knjižnici Franceta Bevka smo v četrtek, 16. marca imeli priložnost bolje spoznati ozadje dolgoletnega nastajanja Furlansko-slovenskega slovarja. To pomembno delo nekdanjega sodelavca naše knjižnice in še vedno plodnega bibliografa, leksikografa, prevajalca, publicista in bibliotekarja Marijana Breclja je izšlo v zbirki Publikacije Goriške knjižnice kot 13. zvezek.

Slovar je zagotovo pomembna novost na knjižnem trgu za Slovence in Furlane, pravzaprav za vse, ki bi si želeli spoznati naše sosede поблиže. Prvi slovar, ki je soočil furlanščino in slovenščino je bil *Lingue d'Europa: dizionario pratico italiano-friulano-sloveno-tedesco-inglese* (z okrog 5.000 gesli), katerega sta uredila Marijan Breclj in Gianni Nazzi v letu 1995. Tokrat pa imamo v roki stičišče med romanskim (furlanskim) in slovanskim (slovenskim) jezikom na 900

straneh s približno 30.000 gesli. Kakor je v nagovoru povedal ugledni gost prof. Janko Moder, imamo zdaj pripomoček – most, ki bo še bolj zblížal in povezal Slovence in Furlane. Pomemben je tudi zato, ker gre za slovar jezika naših neposrednih sosedov, ki pa ni splošno poznan.

Videmčan, furlanski leksikograf Gianni Nazzi, je v nagovoru povedal marsikaj zanimivega o sodelovanju z avtorjem pri nastajanju dela, pa o furlanščini, Furlanih, njihovi književnosti in knjižni produkciji. Kot značilnost nove publikacije je posebej poudaril bogato frazeologijo in obilje sinonimov. Posebnost slovarja se skriva tudi v navajanju medsebojnega oplajanja obeh jezikov, kar se kaže v sposojenkah, v kalkih in še v čem. Vključena so najrazličnejša področja, s katerih je vključeno tudi znanstveno in strokovno izrazoslovje. Pomembno zastopana so področja umetnosti, filologije, zgodovine, geografije, kmetijstva, zoologije in botanike, medicine, matematike in še bi lahko naštevali. Zajetih je tudi precej t.i. zastarelih izrazov, katere je avtor vključil prav z namenom, da bi bila bralcem dostopna tudi starejša furlanska besedila.

Posebej dragoceno in dobrodošlo je, kar ne srečujemo tako pogosto, da je v začetku predstavljen kratek pregled furlanske slovnice ter domala vse furlansko leksikografsko gradivo od leta 1871 dalje.

Melodijo furlanskega jezika smo lahko občudovali ob doživeti predstavitvi prof. Davida Bizjaka, ki je prebral Cankarjevo Skodelico kave v furlanskem prevodu Giannija Nazzija in dve Gradnikovi pesmi v prevodu Giorgia Faggina. Novogoriški oktet Vrtnica pa nam je zapel in tako z glasbo in besedilom predstavil furlanski pesmi *Angul mio* (C. A. Seghizzija) in *Stelutis alpinis* (Zardini – Seghizzi). Za povezovanje bogate vsebine večera je poskrbela sodelavka Breda Seljak.

Večer je bil zares množično obiskan, kakor se spodobi za predstavitev tako pomembne novosti. Upamo, da bo slovar mnogim v koristno pomoč.

Sara Pegan
Goriška knjižnica Franceta Bevka

V ZAVETJU - ZBORNIK OB PETDESETLETNICI MESTNE KNJIŽNICE PIRAN

Arhivski viri pričajo o tem, da je majhna ljudska knjižnica v našem mestu delovala že v daljnem 17. stoletju. V času po drugi svetovni vojni pa je bila v Piranu dne 23. marca leta 1953 ustanovljena Ljudska knjižnica, katere naslednica je današnja Mestna knjižnica. V mesecu marcu je tako Mestna knjižnica Piran v Tartinijevem gledališču slovesno praznovala svojo petdesetletnico. Ob tej priliki so v knjižnici izdali tudi simpatičen zbornik z naslovom *V zavetju*.

Zbornik je uredila bibliotekarka in varuhinja domoznanske zbirke Karmen Kodarin. V prvem poglavju Ravnateljji pripovedujejo prinaša prispevke, ki sta jih napisala nekdanja ravnateljja Marjana Lenassi in Slavko Gaberc ter sedanja ravnateljica Oriana Košuta Krmac.

Marjana Lenassi se v prispevku spominja tudi prvih upravnikov knjižnice, Alojza Maruška in Marije Sovre. Pripoveduje o težkih začetkih, o predanem delu vseh zaposlenih, o nepozabnih srečanjih z literarnimi ustvarjalci. V naslednjem razdelku lahko beremo o nekdanjih in sedanjih pravljíčarkah iz piranske knjižnice ter o branju in pripovedovanju pravljíc, ki ima v Mestni knjižnici med vsemi obalnimi knjižnicami najdaljšo tradicijo, saj sega na začetek šestdesetih let, ko je pravljíčni kotiček vodila

legendarna teta Ela, upokojena učiteljica Ela Potočnik.

Pregled razstavne dejavnosti je pripravila bibliotekarka Ksenija Petaros Kmetec, pobudnica in organizatorica mnogih pomembnih in odmevnih razstav v Mestni knjižnici Piran. Napisala je tudi prispevek o izobraževanju uporabnikov, ki mu v knjižnici posvečajo še posebno skrb.

O začetkih domoznanske dejavnosti je pisal Slavko Gaberc, ki se je po nekaj letih premora zopet zaposlil v knjižnici kot varuh domoznanske zbirke. V prispevku je podal pregled začetkov domoznanstva v Slovenski Istri, ki so povezani z imeni znanih kulturnih delavcev kot so Miša Šalamun, Miroslav Pahor, Srečko Vilhar, Radmila Adamov in Vilma Krapež. Največ zaslug, da so v piranski knjižnici začeli bolj sistematično in strokovno zbirati in urejati domoznansko gradivo, pa je imela v osemdesetih letih in še kasneje knjižničarka Ksenija Petaros Kmetec.

V razdelku *Me smo iz piranske knjižnice* so se v krajših prispevkih predstavile vse sedanje sodelavke Mestne knjižnice. Nekatero smo že omenili, druge pa so še: višja knjižničarka in vodja oddelka za mlade bralce Marija Kramar, ki otrokom že trideset let tudi pripoveduje pravljíce, mladinska knjižničarka in pravljíčarka Nada Leban, knjižničarki Eva Krže in Tanja Albreht, knjižnična manipulantka Vida Kodelja in tajnica Nadja Marinac.

Svoje spomine, pohvale, mnenja, pesmi in prozne spise so prispevali tudi bralci, uporabniki in prijatelji knjižnice: bibliotekar iz knjižnice Morske biološke postaje Vlado Bernetič, zunanji sodelavec Igor Bizjan, profesorici slovenskega jezika s književnostjo in voditeljici mnogih literarnih večerov Jasna Čebtron in Ivica Eller, pisatelja Franjo Frančič in Marjan Tomšič, pesnik Jurij Rustja, pravljíčar Rudi Mráz, kulturna antropologinja in raziskovalka

Irena Weber, raziskovalka Ondina Lusa, publicist Slavko Gaberc, sodelavke vrtca Mornarček Piran, mentorica in vodja študijskih krožkov ter predsednica društva Anbot Natalija Planinc in Špela Pahor.

V zadnjem poglavju je ravnateljica Oriana Košuta Krmac spregovorila še o programskih izhodiščih za ureditev splošne knjižnične dejavnosti na področju občine Piran in o dolgoletnih sanjah, potrebi in želji vseh prebivalcev po novi knjižnici v bližnjem mestu Lucija.

V seznamu zaposlenih se seznanimo z vsemi, ki so del svojega življenja in truda posvetili razvoju in ugledu piranske mestne knjižnice. Zbornik, ki je opremljen z bogatim in dokumentarnim fotografskim gradivom, prinaša strnjen pregled zgodovinskega razvoja in bogate kulturne ter izobraževalne dejavnosti Mestne knjižnice Piran.

Špela Pahor
Mestna knjižnica Izola

MEDNARODNA DEJAVNOST

**International Federation of Library
Associations and Institutions
Oddelek splošnih znanstvenih knjižnic
SEKCIJA
ZA NACIONALNE KNJIŽNICE**

**Poslanstvo Sekcije za nacionalne
knjižnice**

Sekcija za nacionalne knjižnice pri IFLA je osrednja točka za podporo vitalni vlogi nacionalnih knjižnic v družbi kot varuhov nacionalne duhovne dediščine, ki strokovno obdelujejo, omogočajo dostop

in ohranjajo nacionalno produkcijo na vseh medijih.

Sekcija si prizadeva, da bi imela vodilno vlogo pri svetovanju na področjih, ki zadevajo nacionalne knjižnice, v skladu s potrebami in stališči posameznih svetovnih regij.

<http://www.ifla.org/VII/s1/snl.htm>

Trije stebri IFLA

Dejavnosti in cilji Sekcije podpirajo tri stebre IFLA in sicer: družbeni steber s pomočjo delovanja v WSIS in s podporo nacionalnim knjižnicam v svetovnem merilu; strokovni steber s podporo in sodelovanjem v ICABS ter strokovno prakso, in članski steber s pomočjo informacijskih storitev (e-lista, zloženke in bilten).

Cilji:

Promocija splošne dostopnosti informacij s:

- spodbujanjem ustanavljanja in gradnje nacionalnih knjižnic;
- pospeševanjem razvoja nacionalne zakonodaje za delovanje nacionalnih knjižnic, zlasti na področju obveznega izvoda publikacij in dejavnosti za zaščito gradiv;
- podporo procesu zблиževanja institucij, ki delujejo na področju posredovanja informacij in kulturne dediščine.

Postati forum za izmenjavo informacij in izkušenj na osnovi praktičnih problemov v nacionalnih knjižnicah in s ciljem pospeševanja benchmarkinga (primerjalnih analiz), dobrih praks in kvalitetnih modelov ter izboljšanja veščin vodenja in upravljanja.

Podpora raziskovalnemu delu na interesnih področjih nacionalnih knjižnic, ob upoštevanju možnosti za izmenjavo izkušenj z drugimi skupinami v okviru IFLA in v tesnem sodelovanju s CDNL, Konferenco direktorjev nacionalnih knjižnic.

Spodbujanje razvoja in implementacije standardov.

Nekaj tekočih projektov in dejavnosti

- Delovna skupina za benchmarking in kazalnike uspešnosti bo pripravila delovni načrt in nadaljnje aktivnosti za obravnavo znotraj Sekcije;
- anketa o merjenju uspešnosti (že distribuirana v Evropi, Aziji in Oceaniji) za področje Južne Amerike in Karibov;
- podpora aktivnostim in sodelovanje z ICABS (IFLA-CDNL Alliance for Bibliographic Standards) pri njihovem delu na področju bibliografske kontrole, kontrole virov in trajnega ohranjanja elektronskih virov;
- spodbujanje članov za lobiranje v njihovih državah v podporo prizadevanjem IFLA v okviru WSIS (World Summit on the Information Society) za promocijo ključne vloge knjižnic v informacijski družbi in za zmanjšanje velikega razkoraka na področju digitalizacije.

Teme naslednjih konferenc

Nacionalne knjižnice: dinamični partnerji za družbo, temelječo na znanju, Seoul 2006

Sekcija je eden izmed pokroviteljev naslednjih sestankov ekspertov na temo mednarodnega katalogizacijskega pravilnika, v organizaciji Sekcije za katalogizacijo, v planu za 2006

Spremno srečanje konference v Durbanu leta 2007, skupaj z Oddelkom za izobraževanje na temo novih veščin, potrebnih v institucijah, ki se ukvarjajo z organizacijo znanja.

Kako do članstva

Članstvo v IFLA in Sekciji za nacionalne knjižnice je odprto vsem združenjem in institucijam; včlanitev je možna tudi za posameznike. Za dodatne informacije o včlanitvi v IFLA in Sekcijo za nacionalne knjižnice se obrnite na:

IFLA Headquarters
PO Box 95312
NL-2509 CH The Hague
Nizozemska

Tel. + 31 70 3140884,
Faks + 31 70 3834827
E-mail: IFLA@ifla.org
www.ifla.org

Kontakti

Predsedujoča/Zakladnik

Ms Ingrid Parent
Library and Archives Canada /
Bibliothèque et Archives Canada
395 Wellington Street
OTTAWA, Ontario K1A 0N4
Kanada
Tel. + (1)(819)9345789
Faks + (1)(819)9344422
E-mail: ingrid.parent@lac-bac.gc.ca

Tajnik/Koordinator za informacije

Ms Genevieve Clavel-Merrin
Swiss National Library
Hallwylstrasse 15
3003 Bern Switzerland
Tel. + (41)(31)3228936
Fax + (41)(31)3228463
E-mail: genevieve.clavel@slb.admin.ch

MEDNARODNA SREČANJA

MEDNARODNA KONFERENCA ECDL 2005

Dunaj, 18. - 23. september 2005

Septembra 2005 je bilo eno od najpomembnejših evropskih srečanj s področja digitalnih knjižnic: **European Conference on Research and Advanced Technology for Digital Libraries**. Konferenca, ki praviloma vsako leto poteka septembra, predstavlja najpomembnejši evropski forum za izmenjavo informacij, teoretičnega in praktičnega znanja ter izkušenj na področju digitalne knjižnice. Digitalne knjižnice obravnava s tehničnega, praktičnega in družbenega vidika.

Na konferenci ECDL 2005 je bil predvsem poudarek na razvoju različnih rešitev za dostop do digitalnih vsebin iz tehnološke in informacijske plati, v okviru različnih vsebinskih področij, kot so znanost, vladne ustanove, kulturna dediščina itd. Obravnavane so bile tudi naslednje teme: koncepti digitalne knjižnice in digitalnih dokumentov; arhitekturni sistemi, integracija in interoperabilnost; organizacija, pridobivanje in uporaba informacij; študije uporabnikov; evalvacija sistemov; trajno ohranjanje digitalnih vsebin; programske rešitve za digitalno knjižnico itd.

Programski odbor konference je sestavljalo 87 strokovnjakov iz 35 držav. Od 130 poslanih referatov je 87 recenzentov izbralo 41 (32%) referatov, ki so jih predstavili in objavili v zborniku: *Research and advanced technology for digital libraries: proceedings. 9th European conference, ECDL 2005, Vienna, Austria, September 18-23, 2005.* Andreas Rauber, Stavros

Christodoulakis, A. Min Tjoa (eds.). Berlin [etc.]: Springer, cop. 2005. (Lecture notes in computer science, ISSN 0302-9743; 3652).

Vsak referat so pregledali trije ali štirje recenzenti, kar dodatno potrjuje kvaliteto omenjenega zbornika.

Konference se je udeležilo nekaj manj kot 400 udeležencev. Večina le-teh so strokovnjaki (knjižničarji, raziskovalci, sistemski knjižničarji, digitalni skrbniki itd.), ki so neposredno ali posredno povezani z izgradnjo in uporabo digitalne knjižnice. Tokrat nas je bilo tudi nekaj več udeležencev iz Srednje in Vzhodne Evrope (skupaj 28), največ iz Češke. Presenetljivo veliko je bilo tudi Američanov, Skandinavcev ter predstavnikov azijskih razvitejših dežel.

Iz Slovenije smo se konference udeležili dr. Dunja Mladenič iz Instituta "Jožef Stefan", ki je član programskega odbora konference in je ob tej priliki tudi sodelovala v doktorskem konzorciju, Špela Razpotnik, raziskovalka v Bibliotekarskem raziskovalnem centru v Narodni in univerzitetni knjižnici ter mag. Alenka Kavčič-Čolić vodja Bibliotekarskega raziskovalnega centra Narodne in univerzitetne knjižnice.

Pred samo konferenco so za udeležence organizirali tudi **6 tečajev (tutorials)** z različnimi tematikami, in sicer:

1. Context-enhanced Digital Library Services
2. Thesauri and Ontologies in Digital Libraries. Structure and Use in Knowledge-Based Assistance to Users and Evaluation and Development
3. Building Digital Library Collections with Greenstone
4. How to build a Digital Library using Open-Source Software
5. Practical Digital Library Interoperability Standards
6. Digital Libraries: An Overview and Formal Framework

Špela Razpotnik se je udeležila tečaja tezavri in ontologije v digitalnih knjižnicah. Vodil ga je prof. dr. Dagobert Soergel. Tečaj je bil namenjen predvsem tistim, ki se ukvarjajo z vsebinskim dostopom v digitalnih knjižnicah. Tečaj je potekal v dveh delih.

V prvem delu je profesor dr. Soergel predstavil teoretične osnove izgradnje in uporabe kvalitetnih knjižničnih orodij za poizvedovanje po vsebini, uporabo kontroliranih slovarjev s strani uporabnikov digitalnih knjižnic itd.

Drugi del je bil bolj praktično zasnovan. Predstavil je problematiko vsebinskega dostopa, kako zgraditi kvaliteten in učinkovit kontroliran slovar, ki bo dobro služil tako graditeljem digitalnih knjižnic kot tudi uporabnikom le-teh. Pokazal nam je konkretne primere dobro zgrajenih tezavrov, ontologij in spletnih strani.

V okviru konference sta potekali tudi dve okrogli mizi, in sicer:

1. Ali e-znanost potrebuje digitalne knjižnice?

Sodelujoči, Tamara Sumner iz Univerze v Colorado, Rachel Heery iz UKOLN, Jane Hunter iz DSTC, Brisbane, Avstralije, Norbert Lossau iz Univerze v Bielefeld ter Michael Wright iz DLESE Program Center, University Corporation for Atmospheric Research v Boulder, ZDA, so skušali odgovoriti na različna vprašanja o razvoju znanosti, dostopu do znanstvenega znanja v prihodnosti in podobno. Vsekakor je prevladalo mnenje, da bodo v prihodnosti znanstveniki uporabljali nove vmesnike za dostop do informacij, te bodo organizirane in vizualizirane v skladu z njihovimi potrebami. Znanstveniki bodo

veliko več sodelovali pri kreiranju znanstvenih e-vsebin, bodo bolj samostojni, vendar tudi posredniki (bibliotekarji, informacijski strokovnjaki itd.) bodo čedalje bolj potrebni za organizacijo in posredovanje tega znanja.

2. Ali potrebujemo digitalno knjižnico in mrežo (grid): pekel ali nebesa,

v kateri sta sodelovali Donatella Castelli iz ISTI-CNR, Pisa, Italija in Yannis Ioannidis iz Univerze v Atenah. Predstavili so prednosti uporabe digitalnih knjižnic, ki naj bi vsem olajšala veliko dela, prihranila čas, napor pri iskanju informacij v digitalni knjižnici. Predstavili so prednosti in slabosti, ki jih bo prinesla tehnologija mrež (grid technology) in povezovanje različnih digitalnih knjižnic med seboj. Izpostavili so probleme, ki se pojavljajo pri gradnji mrež: varnost, združevanje heterogenih informacij, različno iskanje dokumentov, menedžment itd.

Predavanja so potekala vzporedno v dveh dvoranah praviloma v okviru dveh različnih vidikov, in sicer na eni strani vidik graditeljev digitalne knjižnice, pri čemer je bil večji poudarek na arhitekturah in modelih digitalne knjižnice, na drugi strani pa informacijski vidik, pri katerem se je dajalo večjo pozornost uporabi digitalne knjižnice.

Med konferenco je potekala razstava v obliki posterjev in informativnega gradiva različnih ponudnikov aplikacij za digitalno knjižnico.

Slika 1: Alenka in Špela med ogledovanjem posterjev na ECDL 2005
(VIR: <http://www.ecdl2005.org/>).

Na konferenci ECDL 2005 so nakazali smeri razvoja digitalne knjižnice, in sicer:

- digitalni repozitoriji niso več novost. Ti postajajo vsestranski in skušajo zajeti čim bolj raznoliko multimedijско gradivo. Zaradi tega arhitektura digitalne knjižnice postaja vse bolj zahtevna in kompleksna;
- skuša se rešiti problem interoperabilnosti med kompleksnimi sistemi;
- zaradi hitrega polnjenja digitalnih repozitorijev, je potrebno posvetiti pozornost razvoju funkcij in vmesnikov, ki omogočajo lažje iskanje in poizvedovanje po digitalnih vsebinah;
- metode podatkovnega rudarjenja (text-mining) postajajo pomembne pri razvoju funkcij za natančno poizvedovanje;
- zaradi vse bolj zahtevnih uporabnikov, nastaja pomemben trend posebljanja oz. personalizacije vmesnikov, pri katerih uporabniki lahko sami izbirajo informacije, ki želijo, da se jim prikažejo, vključno z njihovim načinom prikazovanja (različne vizualizacije);
- še vedno se gradijo novi standardi in formati za zajemanje metapodatkov;

- digitalne knjižnice prodirajo na vsa področja znanja. Postajajo tudi pomemben element pri izobraževanju na vseh stopnjah;
- trajno ohranjanje digitalnih vsebin je še vedno zelo vroča tema, ki buri razprave na konferencah.

Takoj po konferenci so potekale dve enodnevni in dve dvodnevni **delavnici**, in sicer:

1. HDL 2005: 3rd Workshop on Digital Libraries in Health Care
2. NKOS 2005: 4th NKOS Workshop on Mapping Knowledge Organisation Systems
3. IWAW 2005: 5th International Workshop on Web Archiving and Digital Preservation - katere se je udeležila mag. Alenka Kavčič - Čolić
4. CLEF 2005 - Workshop on the Cross-language Evaluation Forum

V nadaljevanju prispevka sva povzeli vsebine, ki so bile predstavljene in obravnavane na konferenci. Več o le-teh lahko preberete v zgoraj omenjenem zborniku, ki je dosegljiv v Informacijskem bibliotekarskem centru NUK.

Modeli in arhitekture digitalne knjižnice

V raziskovalnih laboratorijih za digitalno knjižnico v inštitutu Virginia Tech, ZDA, so pri izdelavi digitalne knjižnice za področje arheologije ArchDLs uporabili model 5S, ki omogoča maksimalno prilagajanje uporabniškim potrebam. Model 5S upošteva pet različnih entitet, in sicer ciljne uporabniške skupine (Societies), opis interakcij med uporabniki in računalniškim sistemom (Scenarios), distribucijo arheoloških predmetov v štiri-dimenzionalnem časovnem in geografskem prostoru (Spaces), način organizacije arheoloških informacij skozi več dimenzij (Structures) ter pretok multimedijskih informacij v procesu arheološkega planiranja, izkopavanja, analize najdenih predmetov in publiciranja.

V knjižnici Atenske Univerze uporabljajo digitalni repozitorij FEDORA, ki so ga izdelali na Univerzi v Virginiji, ZDA. V repozitoriju se hranijo digitalne zbirke iz različnih institucij in fakultet, ki imajo zelo specifične značilnosti in vsebine. Da jim ni potrebno za vsako zvrst digitalnih objektov izdelati posebno konfiguracijo sistema, so sistem nadgradili z dodatnim mehanizmom za upravljanje z digitalnimi objekti, ki omogoča avtomatsko prepoznavo ter ustrezno shranjevanje različnih tipov objektov.

Predstavljene so bile različne rešitve pri gradnji digitalne knjižnice, na primer LibraRing, ki omogoča funkcionalnosti za informacijsko poizvedovanje in filtriranje informacij.

V nekaterih primerih smo imeli občutek, da nove rešitve v digitalnih knjižnicah razvijajo raziskovalci, ki ne sodelujejo s knjižničarji. Zato tudi prihaja do odkrivanja "tople vode", vendar z uporabo najnovejših teorij, modelov in matematičnih formul. Končna funkcionalnost žal ni tista, ki bi jo potrebovali. Sistemi kot so FEDORA, DSpace, GreenStone in podobno so

razvili knjižničarji in zato so neprimerljivo boljši. Seveda pa ne smemo podcenjevati inovacije, ker te kvečjemu vplivajo k nadaljnemu razvoju že uveljavljenih sistemov.

Multimedijske in hipermedijske digitalne knjižnice

V ospredju so bile digitalne zbirke glasbenih posnetkov. Predstavljena je bila rešitev za avtomatsko hierarhično organizacijo digitalnih glasbenih vsebin na osnovi izvajalcev (Avstrijski raziskovalni inštitut za umetno inteligenco na Dunaju, Dunajska medicinska Univerza in Univerza Johannes Kepler v Linzu).

Na Univerzi v Padovi, Italija, so razširili tehniko za iskanje po besedilih na glasbeni jezik. Na tak način so razvili sistem za poizvedovanje po glasbenih digitalnih vsebinah, ki temelji na tehniki za melodično segmentacijo.

Prikazan je tudi sistem za združevanje in poizvedovanje po distribuiranih multimedijskih in hipermedijskih digitalnih knjižnicah, ki so ga razvili na Tehnološkem izobraževalnem inštitutu v Istanbulu, Grčija, v sodelovanju z Univerzo Sudnerlanda, Velika Britanija.

XML

Poseben sklop je bil posvečen standardni shemi za prikazovanje metapodatkov XML (eXtended Markup Language). Prikazana je bila uporaba XML za aplikacije digitalne knjižnice (ISTI -CNR, Pisa, Italija). Predstavili so iskalnik za digitalizirano gradivo, čigar arhitektura temelji na XML (Univerza v Alicante, Španija).

Seznaniли so nas tudi z rezultati projekta LegDoC (Legacy Document Conversion), ki ga vodi evropski raziskovalni center Xerox v Franciji in ki ima za cilj

avtomatsko pretvorbo ali migracijo večjega števila digitalnih dokumentov v PDF, PS in HRML v shemo XML. Ob pretvorbi se avtomatsko ustvarijo semantične anotacije in analize logičnih struktur digitalnih dokumentov ki omogočajo njihovo natančnejšo lokalizacijo. Prikazana je bila tudi izkušnja Multimedijskega računalniškega centra Univerze Humboldt v Berlinu pri uporabi XML za procese odprtega publiciranja (projekt SCOPE - Service Core for Open Publishing Environments).

Izkušnje pri gradnji digitalnih knjižnic

V Alexandrijski knjižnici, Alexandrija, Egipt, so razvili digitalni repozitorij DAR (Digital Assets Repository). Podatkovni model sistema je zastavljen tako, da metapodatki v njem povezujejo različne zvrsti elektronskih virov z njihovo vsebino ter na tak način omogočajo zelo učinkovito iskanje in poizvedovanje. Sistem tudi omogoča avtomatizacijo procesa digitalizacije knjižničnih zbirk, kakor tudi trajno ohranjanje, arhiviranje ter dostop do digitalnih vsebin s pomočjo vmesnikov za pregledovanje in poizvedovanje. DAR je kompatibilen s standardi internetnih aplikacij.

Nemška nacionalna knjižnica za znanost in tehnologijo (TIB) je kot članica mednarodne Fondacije DOI (IDF) prevzela register primarnih znanstvenih podatkov. DOI (Digital Object Identifier) omogoča identifikacijo podatkov/publikacij v digitalnem okolju in se zaenkrat v Nemčiji dodeljuje le digitalnim dokumentov s področja zemeljskih ved. V ozadju vmesnika za dodeljevanje DOI stoji kompleksen sistem na bazi XML, ki nam je bil predstavljen.

V okviru projekta Cervantes, sta Oddelek za računalniške znanosti in Oddelek za hispanske študije TEES Centra za proučevanje digitalnih knjižnic v Texas A&M Univerzi, zgradili digitalno

knjižnico, ki je posvečena enemu avtorju, v tem primeru Miguelu Cervantesu. Sistem omogoča multimedijsko hranjenje različnih kulturnih in zgodovinskih vsebin iz časa življenja avtorja ter produkcijo, ki se navezuje na življenje in delo avtorja po njegovi smrti. Sem sodijo bibliografije del, analize besedil, zgodovinske raziskave, glasbeni posnetki, Ex Librisi, tekstualna ikonografija itd.

Študije uporabnikov

V tem sklopu so bile predstavljene različne rešitve za poosebljanje lastnih digitalnih zbirk in za samostojno prilagajanje potrebam uporabnikom.

V raziskovalnem centru *Palo Alto* so pripravili aplikacijo za ustvarjanje in vizualno spremljanje dokumentov v lastni "knjižnici". S poizvedbo se v zgornji polovici zaslona računalnika pojavi okno, v katerem se prikažejo dokumenti s prepoznavno stran (naslovno ali kakšno drugo, ki jo uporabnik izbere). Sistem omogoča, da se ob prehodu s kazalcem na območje besedila (cono) dokumenta prikaže celotna stran ali več strani istega dokumenta. Enostavnejši sistem so razvili v Novi Zelandiji, na oddelku za računalništvo Univerze Waikato. Aplikacija je oblikovana kot sistem namizja za upravljanje z lastnimi dokumenti. V ozadju je sistem Greenstone. V raziskovalnem centru v Palo Alto so razvili tudi aplikacijo za branje dokumentov, ReadUP. Aplikacija temelji na internetnem bralniku, ki vsako stran predstavi kot celotno stran in na desnem robu omogoča različne funkcije, kot so označevanje besedil, navigacija po straneh, prikazovanje več strani naenkrat, iskanje po celotnem besedilu, ter dodajanje anotacij.

Na računalniškem oddelku nemške Univerze Konstanz so razvili aplikacijo za pregledovanje metapodatkov, MedioVis, ki omogoča drugačen vpogled v

knjižnični katalog. V zgornji polovici zaslona računalnika se prikaže seznam del iz poizvedbe, v spodnjem delu zaslona je v levi strani okno z bibliografskim opisom izbranega dela, medtem ko pa na desni strani je navedena njegova lokacija v knjižnici.

Na Univerzi Tampere na Finskem so opravili raziskavo o vpliva znanstvenih disciplin na način uporabe digitalne knjižnice in njenih elektronskih informacijskih storitev. Podatke so pridobili na podlagi uporabe Finske nacionalne elektronske knjižnice. Manj tehnično študijo uporabnikov so izvedli v University College London. Analizirali so tehnike informacijskega poizvedovanja študentov humanističnih ved ter probleme, s katerimi se ob tem srečujejo.

Trajno ohranjanje digitalnih vsebin

Dr. Robert Tansley iz laboratorij Hewlett-Packard je v sodelovanju z MIT Libraries oblikoval in izdelal aplikacijo za digitalne repozitorije DSpace. Aplikacija temelji na odprti kodi in je pa avtorsko zaščitena. Ob tej priliki je predstavil najnovejšo različico, DSpace 2.0.

V raziskovalni knjižnici nacionalnega laboratorija v Los Alamos v sodelovanju z univerzitetno knjižnico Univerze Ghent v Belgiji so izdelali rešitev za trajno ohranjanje arhivskega informacijskega paketa, ki nastane ob zajemanju spleta. Format ARC, ki ga razvija in uporablja Internet Archive za shranjevanje datotek, ki jih robot prevzame iz interneta, so združili z datotečnim sistemom v XML za prikazovanje večkratnih digitalnih objektov (XMLtape). Dosegli so, da je dostop do digitalnih objektov preko protokola OAI-PMH veliko lažji.

Dr. Thomas A. Phelps iz Univerze v Liverpoolu je predstavil nov model za multivalentno ohranjanje digitalnih dokumentov, ne glede na njihov format.

Model je boljša alternativa od Lorievega Universal Virtual Machine (UVM) in običajnih konverzij ali emulacij, osredotoča pa se na zastarevanje datotečnih formatov. Multivalentna arhitektura podpira mnoge formate dokumentov (PDF, HTML, skenogrami, TeX, DVI, UNIX itd.) in omogoča dodajanje anotacij, na kateremkoli delu dokumenta.

Na Univerzi Middlesex v Londonu in Londonski Univerzi so raziskali projekte digitalizacije fotografskega gradiva, in sicer: vpliv digitalizacije na izvirno gradivo in na njegovo digitalno reprodukcijo, odnos med originalom in reprodukcijo v smislu izbire, avtentičnosti in prikazovanja gradiva ter posledice pri njunem trajnem ohranjanju.

Metapodatki

Obravnavana je bila problematika zajemanja metapodatkov in dostop do digitalnih vsebin s pomočjo protokola OAI-PMH (Univerza v Illinoisu, Urbana-Champaign, Madžarska Akademija za znanost).

Egipčani so v sodelovanju z Univerzo v Kaliforniji v okviru projekta Aleksandrijska digitalna knjižnica razvili aplikacijo za prenos metapodatkov v XML shemo. Aplikacija temelji na računalniškem jeziku Python.

Digitalne knjižnice in e-učenje

Na oddelku za računalništvo Univerze v Leuvnu so v okviru projekta ARIADNE razvili repozitorij za gradivo, ki je namenjeno potrebam izobraževanja. V nadaljevanju so razvili sistem za poizvedovanje, SILO, ki so ga testirali na uporabnikih ARIADNE. Ugotovitve so predstavili na konferenci.

V Singapurju so na Univerzi Nanyang v sodelovanju z Nacionalnim institutom za

izobraževanje razvili vmesnik za poosebljanje dostopa do G-Portala. To je izobraževalni portal na področju geoprostorskih in georeferenčnih virov. Uporabnik lahko sam določi, katere metapodatke želi, da se mu prikažejo, prilagodi lahko funkcije iskanja ter izbere skupine atributov, ki jih potrebuje. Prenese lahko tudi metapodatke izven sistema za lastno uporabo.

Na Univerzi Old Dominion v Norfolku, ZDA, so opravili zanimiv eksperiment nad Googleom. Učitelji enajstih javnih šol v Virginiji, ZDA, so na podlagi 38 iskalnih gesel, ki so temeljili na pedagoških standardih za javne šole v Virginiji, ocenili pridobljene rezultate poizvedb. Poizvedovali so v Nacionalni digitalni knjižnici za znanost (NSDL), ki je pomemben vir za pedagoško gradivo s področja tehničnih znanosti, in v Google. Zanimivi je, da so učitelji ocenili kot bolj relevantne za pedagoške standarde javnih šol rezultate, ki so jih pridobili iz Google, kot iz NSDL.

V Laboratoriju za digitalne knjižnice in elektronsko publiciranje na Oddelku za arhivsko in bibliotekarsko znanost jonske Univerze, Krf, Grčija so izdelali model politik za reprodukcijo digitalnih zbirk z upoštevanjem avtorskih pravic.

Klasifikacija besedil v digitalnih knjižnicah

Koraljka Golub, hrvaška študentka na doktorskem študiju na Univerzi v Lundu, je predstavila svojo raziskavo o tem kako vplivajo strukturni elementi in metapodatki v HTML na avtomatsko vsebinsko klasifikacijo dokumentov.

Predstavniki Univerze v Hannovru so predstavili P2P (peer-to-peer) infrastrukturo za iskanje dokumentov po distribuiranih digitalnih repozitorijih na podlagi njihove klasifikacije in vsebine.

Raziskovalci iz Univerze v Hiroshimi in Tokijskega instituta za tehnologijo so s pomočjo algoritma HITS za pridobivanje spletnih strani razvili sistem za avtomatsko detekcijo znanstvenih člankov v večjezični podatkovni bazi.

Poizvedovanje

V okviru tega tematskega sklopa so bile predstavljene različne rešitve v zvezi z informacijskim poizvedovanjem. Na solunski Aristotelovi Univerzi so razvili latentni semantični klasifikator za indeksiranje, ki kombinira analizo internetnih povezav s vsebino besedil, z namenom, da pridobi in indeksira dokumente na spletu iz določenega vsebinskega področja.

Raziskovalci iz Univerze Duisburg-Essen so predstavili analizo uporabe sistema DAFFODIL. To je sistem virtualne digitalne knjižnice, ki omogoča distribuirani dostop do različnih zvrsti gradiva oz. podatkovnih baz.

Raziskovalci Oddelka za arhivsko in bibliotekarsko znanost jonske Univerze predlagajo izboljšave s strani odjemalcev pri uporabi protokola Z39.50. S tem naj bi se odpravile napake, ki se pojavljajo zaradi pomanjkljivih implementacij.

Digitalne knjižnice besedil

Raziskovalci University College London, Yahoo! In Državne Univerze v Pennsylvaniji so primerjali dve bibliografski bazi citatov, in sicer DBLP in CiteSeer. Obe sta s področja računalništva. DBLP se gradi ročno, medtem ko pa CiteSeer se generira avtomatsko s pomočjo spletnega robota. Na Tehnološki Univerzi Nanyang so razvili sistem za povzemanje besedil doktorskih disertacij s področja sociologije. Dosegli so zelo dobre rezultate.

Španski raziskovalci iz Univerze v Coruni v sodelovanju z Univerzo v Čile so iznašli metodo za statistično kompresijo v velikih digitalnih knjižnicah. Metodo imenujejo PBDC (Phrase Based Dense Code), ki omogoča zgostitev besedil do 32% s tem, da še vedno je omogočeno normalno iskanje in poizvedovanje po vsebinah besedil.

Več o opisanih vsebinah, referatih in informacijah o konferenci dobite v zborniku: *Research and advanced technology for digital libraries*, ki bo dosegljiv v Informacijskem centru za bibliotekarstvo NUK ali na njihovi spletni strani <http://www.ecdl2005.org>:

Prihodnja, 10. konferenca bo potekala v Alikanteu, Španija, od 17.-22. septembra 2006. Več o 10. konferenci ECDL, tematiki, ki jo bo pokrivala si lahko preberete na uradni spletni strani ECDL 2006: <http://www.ecdl2006.org/index.jsp>.

Alenka Kavčič-Čolić,
Špela Razpotnik
Narodna in univerzitetna knjižnica

KONFERENCA

"COMPUTERS IN LIBRARIES"

Washington, 22. - 24. marec 2006

"Computers in Libraries" je največja severnoameriška konferenca s področja uporabe tehnologije v knjižnicah. Poteka že enaindvajseto leto, usmerjena pa je izrazito v prakso in konkretne rešitve v "živih" knjižnicah. Gre za predstavitev sodobnih trendov tako v razvoju tehnologije kot pri značilnostih uporabnikov, predstavljeni so tudi konkretni primeri uporabe tehnologije, izkušnje, projekti in pobude. Da gre za

res veliko konferenco, priča število udeležencev, ki nas je bilo preko 2300 iz 17 držav.

Tema oziroma podnaslov letošnje konference je bila "Managing Digital: Innovations, Initiatives & Insights". Konferenca poteka v treh vzporednih programih, tako da se včasih res težko odločiš, katerega referata se boš udeležil. Vsak dan se začne z uvodnih referatom, v sredo je to bil Chris Sherman z "Search Engine Report".

Predstavil je stanje iskalnikov po internetu, Google sicer še zmeraj dominira, vendar je v splošnem opaziti trend k medsebojnemu razlikovanju, k ponudbi različnih storitev za uporabnike. Zlasti je to opaziti pri Googlu, Ask, MSN in Yahoo. Trendi vodijo v smer personalizacije, ponudbe različnih zemljevidov (tudi npr. Marsa in Lune), lokalizacije - zlasti v smislu podpore lokalnih storitev oz. podjetij, iskanja z uporabo priporočenih strani drugih uporabnikov itn. Glede Googlovih programov digitalizacije knjig založnikov in knjižnic je bil mnenja, da programa predstavljata očitno zmago za knjižnice. Prikaz knjig je izveden tako, da zelo ščiti besedila pred kopiranjem in uporabnika usmerja v nakup knjige oz. v (lokalno) knjižnico. Zaključil je s paradoksalno ugotovitvijo, da se svoboda dostopa do informacij na internetu na Kitajskem polagoma povečuje, medtem ko so v ZDA spričo zadnjih zahtev Department of Justice do iskalnikov zasebnost in svoboščine čedalje bolj ogrožene.

Naslov referata Mary Ellen Bates pove vse o vsebini: 30 nasvetov o iskanju v 40 minutah, najbolje da si jih ogledate v zborniku. Izpostaviti velja servise, ki ponujajo shranjevanje najdenih rezultatov, uporabniške opise in izmenjavo z ostalimi uporabniki, tudi tu je čutiti vpliv Web 2.0.

Tema "Federated search Engines: Lessons Learned" je združevala tri krajše referate Hoepfnerjeve in Zhangove, Cervoneja in Wisniewskega. Izkušnje iz študij uporabe združevalnih iskalnikov govori, da uporabniki največ uporabljajo iskanje po ključnih besedah, daleč zadaj pa sledita iskanji po naslovu in avtorju. Najraje vidijo, če so zadetki razvrščeni po oceni relevantnosti. Če vir ni zajet v združevalno iskanje, potem ga uporabniki ne uporabljajo. Uporabniki imajo težave z razumevanjem modela združevalnega iskanja, saj ga razumejo po analogiji z Googlom. Pričakujejo podobno hitrost iskanja, čeprav se seveda združevalni iskalniki ne morejo primerjati z Googlom. Zelo moramo paziti pri izboru virov, kajti če je v združevalno iskanje vključeno preveliko število virov, lahko računamo na nasprotno učinke od pričakovanih.

Vsi so govorili o velikem uspehu združevalnih iskalnikov na njihovih univerzah, je pa treba veliko vložiti v promocijo nove storitve, tako so npr. na univerzi v Pittsburgu najeli marketinško agencijo. Pikasova in Schwartz sta predstavila načine iskanja novih digitalnih formatov. Schwartz je govoril o t.i. "podcasting" t.j. samodejnemu nalaganju avdio vsebin - datotek v formatu mp3 in drugih formatih, podobno kot lahko dobivamo nove vsebine v besedilni obliki z uporabo RSS tehnologije. Najprej so tu imeniki kot so Podcast Alley (<http://podcastalley.com>), Podcast.net (<http://podcast.net>), iTunes (<http://apple.com/itunes>), Loomia (<http://loomia.com>). Iskalnika Blinx (<http://blinx.com>) in Podscope (<http://podscope.com>) pa nudita tudi iskanje po transkribiranem besedilu posnetkov, kolikor jim to omogoča samodejno prepoznavanje govora, ki včasih ni najbolj natančno.

Hoepfnerjeva in Scharfova sta govorili o študijah uporabnosti spletne strani, kjer so pri oblikovanju spletnih strani in

organizaciji spletnega mesta želeli dobiti preko fokusnih skupin tudi mnenje uporabnikov.

Po daljšem premoru je sledila posebna seja "Dead Technology Session", kjer so referenti bolj in tudi manj resno pristopili k fenomenu in razliki med Library 1.0 in Library 2.0.

Zabave ni manjkalo, tudi na račun ameriškega predsednika, knjižničarjev, tehnologije in še česa, referenti pa so za ponazoritev svojih tez uporabili rekvizite kot so dežnik, palerina, kartonasta vreča in majica z napisom "Librarian". Občinstvo se odzivalo burno z aplavdiranjem, medklci in odobravanjem. Se mi zdi, da velja ceniti takšno sposobnost samodistance in ironije.

Megan Fox je predstavila različne prenosne naprave za dostop do omrežnih vsebin: dlančnike, pametne mobilnike, pametne ure, t.i. "ultra mobilne" osebne računalnike, bralnike e-knjig in možnosti, ki jih ponujajo. Govorila je tudi o pripravi in preoblikovanju omrežnih vsebin za tovrstne naprave in možnosti, ki jih ponuja mobilna tehnologija knjižnicam. Lep primer je računalniški katalog AirPAC

(<http://sciron.cuyahoga.lib.oh.us/airpac>), elektronske knjige prilagojene za prikaz na dlančnikih ali pametnih telefonih ali servis Vprašaj knjižničarja. Zanimivi so tudi iskalniki, prilagojeni za mobilne naprave, kot je gada.be, kjer lahko vpišemo en ali več iskalnih terminov kot domeno npr. <http://iskana-beseda.gada.be>, vodiči po muzejih, nakup kart itn.

Alane Wilson je predstavila projekt "pregleda okolja" ("environmental scan"), ki so se ga lotili v OCLC. Namenoma so se odločili, da bodo pregled izvedli sami, kljub omejenim kadrovskim zmožnostim, saj bodo tako dobili precej boljše rezultate, kot pa če bi

izvedbo zaupali zunanjemu izvajalcu, kakor so to počeli prejšnja leta. Pregled identificira nastajajoče situacije, nevarnosti in trende, ki bodo vplivali na prihodnost organizacije. Pri tem ne izhaja iz poslanstva same organizacije, kot se ponavadi lotimo strateškega načrta organizacije, pač pa skuša določiti strategijo organizacije na podlagi trendov v okolju. Rezultati pregleda so pomembno vplivali na strategijo OCLC, naj omenimo samo storitev Open WorldCat na iskalnikih.

V panelni diskusiji "Digitization Issues & Challenges" je predstavnik podjetja Kirtas Lofti Belkhir predstavil njihov pogled na digitalizacijo, omenil je tudi njihovo ponudbo strojne in programske opreme za digitalizacijo. Imajo skener, ki zmore skenirati 2400 strani na uro in to popolnoma avtomatsko, saj pravijo, da je njihova naprava nežnejša od ročnega obračanja listov. Opozoril je tudi, da digitalizacija ni cilj, pač pa šele začetek oz. osnova za nadaljnje delo z vsebinami.

Lloyd Davidson z Northwestern University pa predstavil pesimističen pogled na prihodnost knjižnic s t.i. STM področja. Mnoge so se spojile z glavnimi univerzitetnimi knjižnicami, večina gradiva je zdaj dostopna preko naročniških servisev, videti je trend ukinjanja. Ostali nastopajoči sicer niso sprejeli njegovega pesimizma, ostal pa je nelagodni občutek.

Terence K. Huwe, Director of Library & Information Resources, Institute of Industrial Relations na University of California, Berkeley je govoril o projektu "The Web at Risk", ki spada v področje trajnega ohranjenja digitalnih virov. Projekt bo trajal tri leta, koordinira ga California Digital Library, spada pa v program National Digital Information Infrastructure (NDIPP), ki ga koordinira Library of Congress. Vreden je 2,4 milijona dolarjev. Namen projekta je ustvariti odprtokodna orodja, ki bodo

omogočale arhiviranje zanimivih virov z odprtega spleta. Na ta način bodo podprli delo posebnih zbirk tudi z digitalnimi viri, saj zbiranje in obdelava klasičnih virov ne zadoščata več v dobi, ko čedalje več publikacij in dokumentov nastaja samo v elektronski obliki. Trenutno evalvirajo rezultate zbiranja spletnih strani različnih robotov. Izpostavljeni so bili problemi z dovoljenji avtorjev oz. organizacij, ki imajo v lasti arhivirana spletna mesta ter zanimiv problem politike izgradnje posebne zbirke v sodelovanju z ostalimi institucijami/knjižnicami, ki se v tradicionalnem okolju sploh ni zastavljala.

Lee Rainie z Pew Internet and American Life Project je govoril o značilnostih uporabnikov, natančneje generacije imenovane "millenials". Ni odveč pripomniti, da so podatke zbirali v ZDA, tako da ne vem, če so možna enostavna posploševanja. Gre za generacijo rojeno 1982-2000, znotraj zelo različno, saj je kar 31% pripadnikov manjšin. Značilnosti generacije so torej, da so posebni, zaščiteni (tj. pod pokroviteljstvom staršev), imajo veliko samozaupanje, organizirajo se v skupine oz. time, so ambiciozni, a tudi pod pritiskom, podreajo se normam in z odprtimi rokami sprejemajo sodobne tehnologije. Zelo so obkroženi z mediji, njihova tehnologija je mobilna, internet igra veliko vlogo v njihovih življenjih, niso samo pasivni sprejemniki informacij, pač pa tudi aktivno ustvarjajo in predelujejo vsebine. Ponavadi delajo več opravil hkrati, vendar jim ni mar za posledice njihove uporabe tehnike npr. avtorske pravice itn., tehnika bo v precejšnji meri vplivala na njihov pristop k učenju in raziskovanju.

Roy Tennant z California Digital Library je predstavil svoj pogled na računalniški katalog knjižnice (OPAC). Izrazil je precejšnjo skepso nad funkcionalnostjo, ki jo OPAC tradicionalno omogoča. Klical je celo k smrti OPAC. Dobro plati OPAC

vidi v v kontroli inventarja in pri iskanju znanih publikacij, pri vseh ostalih načinih uporabe pa odpove. Ne podpira lociranja ostalih publikacij poleg knjig in periodike na ravni naslova, logičnega grupiranja zadetkov po npr. FRBR, pregledovanje po posameznih vidikih, razvrščanje po oceni relevantnosti, priporočilo podobnih publikacij itn. Razlog za takšno stanje vidi v nastanku sistemov za avtomatizacijo knjižničnega poslovanja, ki so izhajali iz avtomatizacije podpornih opravil: katalogizacije, izposoje, nabave ter so se osredotočali na opravila knjižničarja, ne pa uporabnika. Tako se zdaj soočamo s problemom, ko sta funkciji upravljanja in odkrivanja virov med seboj pomešani, knjižničarji so preložili odgovornost na ponudnike sistemov. Prihodnost OPAC vidi kot enemu sistemu izmed mnogih interoperabilnih sistemov, lahko ga bomo uporabljali posebej ali pa kot del enotnega iskalnega orodja in tako ne bo najpomembnejše iskalno orodje knjižnice. Omenil je zanimivo poročilo Karen Calhoun "The changing Nature of Catalog and its Integration with Other Library Discovery Tools" za Kongresno knjižnico, ki v času konference še ni bilo objavljeno (osnutek dostopen na <http://dspace.library.cornell.edu>).

Decembra lani pa je bilo objavljeno poročilo knjižnic kalifornijske univerze "Rethinking How We Provide Bibliographic Services for the University of California" (<http://libraries.universityofcalifornia.edu/sopag/BSTF/Final.pdf>). Demonstriral je nekaj zanimivih primerov kot so Georgia Library PINES (<http://demo.gapines.org>), katalog združenja RLG RedLightGreen (<http://redlightgreen.com>), AquaBrowser (<http://www.medialab.nl>) in projekt OCLC Curiouser (<http://www.oclc.org/research/projects/curiouser>).

Andrew Pace pa je podrobneje predstavil projekt v knjižnicah North Carolina

State University (NCSU), ki je imel za cilj vzpostaviti sodoben OPAC. Ogledate si ga lahko na naslovu <http://www.lib.ncsu.edu/catalog>. Pace je poudaril, da proizvajalec programske opreme Endeca ne prihaja iz vrst tradicionalnih ponudnikov programske opreme za avtomatizacijo knjižnic. OPAC knjižnic NCSU ni integriran v sistem za avtomatizacijo, pač pa zapise za knjižnično gradivo v formatu MARC vsakodnevno izvozijo iz sistema in uvozijo v aplikacijo Endece. Računalniški katalog je tako povsem ločen od sistema za avtomatizacijo knjižnice.

Paul Miller iz podjetja Talis se je predstavil z zanimivim nazivom "Technological evangelist". Govoril je o konceptu Knjižnice 2.0 (Library 2.0), se pravi o viziji knjižnice kot odgovoru na pojavne oblike Spleta 2.0 (Web 2.0). Pojem Web 2.0 morda najboljše razloži prispevek Tima O'Reillya What is Web 2.0 (<http://www.oreilly.com/go/web2>). Knjižnica 2.0 naj bi bila tam, kjer je uporabnik, knjižnično gradivo oz. informacije naj bi bile precej bolj vidno oz. najdljive ter zasnovane na sodelovanju. Poziva k sodelovanju proizvajalcev sistemov za avtomatizacijo knjižnic, določili bi segmente, kjer bi sodelovali in segmente, kjer bi tekmovali v tržni bitki. Oblikovali bi skupno platformo zasnovano na standardnih storitvah spleta, preoblikovali poslovne strategije oz. modele itn. Platforma Knjižnica 2.0 bi bila sestavljena iz "ohlapno povezanih manjših kosov programske opreme", ki bi jih ponujalo več ponudnikov, Miller pravi, da se dnevi zaprtih, lastniških in monolitnih sistemov končujejo in da prihajajo časi modularnih sistemov. Več o ideji drugačne arhitekture t.i. "Platforme" si preberite na <http://www.talis.com>, kjer najdete bele knjige, diskusije itn., oglejte si tudi Millerjev članek objavljen v Ariadne (<http://www.ariadne.ac.uk/issue45/miller/>) in belo knjigo "Do libraries matter?: The rise of Library 2.0"

(http://www.talis.com/downloads/white_papers/DoLibrariesMatter.pdf).

Pojav Spleta 2.0 se je bolj ali manj izražal skozi celotno konferenco. Blogi in wikipedije so bile pogosto omenjene. Poleg omenjenega članka Tim O'Reillya si je najbolje ogledati nekaj primerov. Za knjižničarje zelo zanimivo spletno mesto je LibraryThing (<http://www.librarything.com>), kjer uporabniki sami katalogizirajo svoje knjige oz. pri tem sodelujejo. Del.icio.us (<http://del.icio.us/>) je spletno mesto za izmenjevanje spletnih zaznamkov, uporabniki jih označijo s svojimi ključnimi besedami, tako da lahko po njih iščemo. Gre za nekakšno predmetno označevanje spletnih strani za organizacijo svojih zaznamkov, ki pa jih, če želimo, delimo z drugimi uporabniki. Naše oznake ("tags") so jim v pomoč pri iskanju. Squidoo (<http://www.squidoo.com>) omogoča objavo spletnih vodičev po določeni temi. Na spletnem mestu Flickr pa lahko hranimo, če želimo, pa tudi javno izmenjujemo fotografije. Pri tem jih spet lahko označimo s ključnimi besedami ("tags") za lastno organizacijo ali pa za druge uporabnike. Na You Tube (<http://www.youtube.com>) lahko počnemo isto z video posnetki. Spletno mesto MySpace (<http://www.myspace.com>) pa je namenjeno navezovanju stikov in druženju. To je seveda samo nekaj primerov.

Marshal Breeding pa je predstavil projekt Croquet (<http://www.opencroquet.org>), ki poskuša nadgraditi obstoječi splet v smer podpore interakcije, sodelovanja in skupnih delovnih prostorov za uporabnike. Uporabniški vmesnik uporablja tridimenzionalne predstave objektov in arhitekturo, ki ne rabi več strežnikov, pač pa temelji na povezavi uporabnika z uporabnikom (peer-to-peer). Današnji splet, ki je osredotočen na prikaz različnih dokumentov (tj. spletnih strani), postane samo en segment v novi arhitekturi.

Program konference in prezentacije referatov v Powerpointu si lahko ogledate na naslovu <http://www.infotoday.com/cil2006>. V Informacijskem centru za bibliotekarstvo bo dostopen tudi zbornik prispevkov.

Gorazd Vodeb
Narodna in univerzitetna knjižnica

**EVROPSKI
KOTIČEK**

OSNOVNI POJMI, TERMINOLOGIJA EVROPSKE UNIJE

Preden si bomo poglobljeje ogledali in spoznali čemu in kako se je začelo združevanje Evrope, katere so glavne institucije in kako delujejo, bomo predstavili razlago najbolj pogosto uporabljenih izrazov, ki jih vsak dan v zvezi z Evropsko unijo beremo ali slišimo. Pogosto prihaja do zamenjave na primer Sveta Evrope in Sveta Evropske unije, do nerazumevanja kaj so to Evropske skupnosti, kaj Evropska skupnost, kaj Evropska unija in podobno. Da pa bo imel ta sklop prispevkov »glavo in rep«, bomo v naslednji številki predstavili tudi posamezne elektronske terminološke zbirke, ki vam bodo v dobrodošlo pomoč, kadar boste v zadregi ob morebitnem vprašanju vašega uporabnika ali obiskovalca: »Kaj je to direktiva?« ali »Kaj je Evropski svet?«, »Je prav Evropska Unija ali Evropska zveza?«, »Kaj je to Evrožargon«...

Evrožargon

Ljudje v evropskih institucijah in medijih, ki se ukvarjajo z evropskimi zadevami,

pogosto uporabljajo besede in izraze, ki jih razumejo samo oni. Evrožargon so izrazi, ki so lahko tuji splošni javnosti. Več o tem na http://europa.eu.int/abc/eurojargon/index_sl.htm

Evropska unija

- je politična nadgradnja Evropskih skupnostih, ki temelji na treh tako imenovanih konstitutivnih stebrih in je uradno vzpostavljena s Pogodbo o Evropski uniji; »Evropska unija« je tehnični izraz, ki vsebuje določeno vsebino: združevanje točno določene skupine držav ter procese poenotenja in združevanja (integracije) političnih institucij in postopkov;
- je skupnost, v kateri si suverenost delijo države članice in ustrezne institucije EU;
- osnova delovanja so temeljne pogodbe (primarna zakonodaja) in skupna zakonodaja (sekundarna zakonodaja);
- (**še ni**) pravna oseba, zato nima mednarodno pravnega značaja in ne more neposredno sklepati mednarodnih pogodb in podobno;
- kot sodobna oblika povezovanja držav na medvladni in medinstitucionalni ravni ima:
 - lastni pravni sistem,
 - skupni trg - notranji trg,
 - skupno zunanjo in varnostno politiko,
 - skupni denarni trg in denarno enoto - evro,
 - skupne institucije (Komisija, parlament, banko...).

Izraz »Evropska unija« je bil v Sloveniji enotno dogovorjen ob podpisu Evropskega pridružitvenega sporazuma in potrjen v strokovni skupini pri zunanjem ministrstvu, ki je skrbela za redakcijo prevodov mednarodnih sporazumov.

Evropska zveza

- splošen, okvirni termin
- lahko pomeni kakršnokoli drugo

zvezo; na primer zvezo evropskih držav (ZSSSR), društev... Večina evropskih jezikov pozna in uporablja oba izraza in razlikuje njuna pomena.

Evropske skupnosti

V petdesetih letih 20. stoletja se je šest evropskih držav (Belgija, Francija, Italija, Luksemburg, Nemčija in Nizozemska) odločilo združiti svoje gospodarske vire in vzpostaviti sistem skupnega odločanja o gospodarskih zadevah. Oblikovale so tri organizacije - skupnosti, ki pomenijo začetek evropskega združevanja in temelj za nastanek Evropske unije. Te tri skupnosti: Evropska skupnost za premog in jeklo - **ESPJ***, Evropska skupnost za jedrsko energijo - **EURATOM** in Evropska gospodarska skupnost - **EGS** so bile znane pod skupnim pravnim imenom **Evropske skupnosti**.

Evropska skupnost

V posebnem členu Pogodbe o Evropski gospodarski skupnosti (znana tudi kot Rimska pogodba, 1957) je bilo vnaprej določeno, da se bo Pogodba o ESPJ 23. julija 2002 iztekla in postala integralni del Evropske gospodarske skupnosti, to je zadnje ustanovljene in daleč najpomembnejše od vseh treh skupnosti. Novonastali pravni subjekt je temelj prvega stebra Evropske unije in se imenuje "**Evropska skupnost**" ali kratko "**Skupnost**".

Stebri EU

So temelj strukture in delovanja Evropske unije:

- v **prvem stebri** sta ostali Evropska gospodarska skupnost in Evropska skupnost za atomsko energijo, torej »Evropska skupnost« ali kratko »Skupnost«. Ta steber zajema večino skupnih politik in področje prostega pretoka ljudi, ki ga je Pogodba iz Amsterdama (1997) je prenesla iz tretjega stebra;
- odločanje spada v pristojnost Komisije, Parlamenta in Sveta EU;
- **drugi steber** je skupna zunanja,

varnostna in obrambna politika, kjer sprejema odločitve samo Svet EU;

- **tretji steber** je pravosodje in notranja politika, kar pomeni policijsko in pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah. Odločitve zopet sprejema Svet EU sam.

“*acqui communautaire*” (acqui) ali pravni red EU

Besedna zveza v francoščini “*acqui communautaire*” (v angleščini “Community patrimony”), najpreprosteje povedano, označuje »Evropsko unijo takšno, kakršna je«. Izraz zajema vse pravice in obveznosti, ki so skupne vsem državam članicam. Pomeni torej celoto vseh pogodb, načel, dogovorov, predpisov, deklaracij in resolucij, zakonov EU, sodbe sodišč Evropske skupnosti in podobno. Ta izraz obsega tudi skupne ukrepe, ki jih vlade držav članic sprejmejo na področjih pravosodja in notranjih zadev ter skupne zunanje in varnostne politike. Preden vstopijo države v EU, morajo sprejeti »acqui«, kar pomeni, da morajo pravni red EU prenesti v svojo zakonodajo.

Pravni red EU sestavljajo:

- **primarna zakonodaja:** ustanovne pogodbe in njihove dopolnitve, vsi sporazumi in pogodbe med članicami ter Skupnostjo in drugimi državami;¹

- **sekundarna zakonodaja:** direktive/smernice (directives), uredbe (regulations), odločbe (decisions), priporočila in mnenja, ki jih sprejemajo organi EU, zelena knjiga, bela knjiga, sodna praksa Evropskega sodišča... .

Sekundarna zakonodaja je obvezujoča in neobvezujoča. Obvezujoče so:

- **Direktiva/smernica (directive):** okvirni zakon EU; članica mora pri vključevanju direktive v domačo zakonodajo slediti

njen končni cilj in predvideni rok, pri izbiri metod in instrumentov je svobodna; ni nad nacionalno zakonodajo;

- **uredba (regulation):** neposredno uporabna v državah članicah, določila se v domačo zakonodajo v celoti prenesejo; lahko nadomesti posamezni zakon, je nad nacionalno zakonodajo;

- **odločba (decision):** v celoti obvezujoča za tisti subjekt, na katerega je naslovljena.

Med neobvezujočo zakonodajo pa gredo:

- **mnenja, priporočila** in podobno so le moralno obvezujoči dokumenti;

- **zelena knjiga:** dokument z določeno aktualno temo/vsebinsko, ki ga izda Evropska komisija z namenom sprožiti razpravo v državah članicah;

- **Bela knjiga:** dokument, ki ga objavi Evropska komisija in je rezultat razprav vseh vpletenih o določeni temi iz zelene knjige.

Država članica

Države, ki pripadajo določeni mednarodni organizaciji, so njene "države članice". Izraz se pogosto uporablja tudi za označevanje vlad teh držav. Država postane članica Evropske unije po podpisu pristopne pogodbe in po ratifikaciji le-te v nacionalnih parlamentih dotedanjih držav članic. S 1. majem 2004 so države članice Evropske unije: Belgija, Češka republika, Danska, Nemčija, Estonija, Grčija, Španija, Francija, Irska, Italija, Ciper, Latvija, Litva, Luksemburg, Madžarska, Malta, Nizozemska, Avstrija, Poljska, Portugalska, Slovenija, Slovaška, Finska, Švedska in Združeno kraljestvo.

Pridružena država je država kandidatka, ki izpolnjuje Kobenhavnska merila, je zaključila pogajanja za vstop v Evropsko unijo in je podpisala pridružitveni sporazum (Evropski sporazum).

Država kandidatka je država, ki je zaprosila za vstop v Evropsko unijo in

¹ Več o ustanovnih pogodbah in sporazumih je na spletnih straneh

<http://evropa.gov.si/evroslovar/pravni-viri/#01> in

<http://www.svez.gov.si/index.php?id=1015>

katere prošnja je bila uradno sprejeta. Z ustreznimi institucijami Evropske unije potekajo uradna pogajanja in usklajevanje zakonodaje z zakonodajo EU (predpristopna pogodba). Trenutno obstajajo štiri države kandidatke: Bolgarija, Hrvaška, Romunija in Turčija. Preden lahko država kandidatka vstopi v EU, mora izpolniti tako imenovana "Kopenhavska merila"².

Država prosilka država, ki zaprosi za vstop v Evropsko unijo. Ko je njena prošnja sprejeta, postane država kandidatka.

**Ne smemo zamenjevati:
Svet Evrope – Svet Evropske unije –
Evropski svet**

Svet Evropske unije, Bruselj (Council of the EU)

Svet EU zastopa interese držav članic in ima zakonodajno funkcijo; z Evropskim parlamentom sprejema zakonodajo, znotraj Skupnosti nadzoruje finančno poslovanje institucij EU, odloča pri skupni zunanji in obrambni politiki ter na področju notranjih in pravosodnih zadev. Države članice zastopajo njihovi ministri glede na obravnavano temo.

Evropski svet (European Council)

Sestavljajo ga predsedniki držav in vlad držav članic in predsednik Evropske komisije. Danes je politično najpomembnejša institucija Evropske unije. Oblikuje splošne politične smernice razvoja EU in **zastopa interese posameznih držav članic**. Sestaja se dvakrat letno pod predsedstvom države članice, ki trenutno predseduje Svetu

EU, neformalno pa zaseda tudi marca in oktobra.

Svet Evrope, Strassbourg (Council of Europe)

Je mednarodna organizacija, ustanovljena leta 1949, ki ima danes 46 držav članic. Slovenija je polnopravna članica od 14. maja 1993 leta. Prvi cilj Sveta Evrope je doseči večjo enotnost med njegovimi 46 članicami pri varovanju osebne svobode, politične neodvisnosti in vladavine prava na načelih, ki so podlaga prave demokracije in se na različne načine dotikajo življenja vseh Evropejcev. Vse države članice Sveta Evrope so pri vsem svojem ravnanju zavezane trdno spoštovati načela svobode, človekovega dostojanstva in blaginje vsakega posameznika.

Viri in literatura:

A guide to select EU information sources. Brussels, 2001

Ješovnik Peter: Evropska unija: zgodovina, ustanove, politike in Evropski model družbe, Koper, 2000

Moja Evropa : priročnik za življenje in delo v Evropski uniji. Ljubljana, 2004

Slovenija v Evropski uniji? : 169 odgovorov o članstvu Slovenije v EU. Ljubljana, maj 2005

Tatjana Šporar
Narodna in univerzitetna knjižnica

² Več o Kopenhavskih merilih bomo napisali v naslednji številki Knjižničarskih novic, ko bomo predstavili še nekaj pojmov z ekonomskega področja.

IZ RAZSTAVNIH DVORAN

POGLED SKOZI OBJEKTIV: FOTOGRAFSKO DRUŠTVO CELJE, 1945-2005

razstava v Osrednji knjižnici Celje,
21.12.2005 – 3.3.2006

V avli Osrednje knjižnice Celje na Muzejskem trgu je bila v zimskih mesecih na ogled zanimiva fotografska razstava **Pogled skozi objektiv**. Nastala je v sodelovanju Domoznanskega oddelka celjske knjižnice s Fotografskim

društvom Celje, ki je v preteklem letu praznovalo 55-letnico. Ob tem jubileju sem poskušala zbrati čim več dokumentarnega gradiva, vabil, katalogov in fotografij nekdanjih in sedanjih članov društva, ter skozi dokumente prikazati razvoj društva in dokumentarne ter umetniške fotografije na Celjskem.

Celje ima že dolgo fotografsko tradicijo, saj se celjska fotografija začne že v času dagerotipije. V sredini 19. stoletja je v Celju že prisoten fotograf Anton Burovič, ki je v poročni knjigi vpisan kot »dagerotipist«. Med zgodnje celjske fotografe štejejo še Johann Brandner,

Slika 1: Avtor fotografije je Vinko Skale

Josef Beck, Ferdinand Reiner, Ana Gombosch, August Walsa, Alfred Alesi,

Josef Martini, Srečko Magolič, Viljem Pick, Adolf Perissich in Johann Martin

Lenz. Lenzov atelje je leta 1920 kupil Josip Pelikan, ki je fotografsko zaznamoval obdobje med obema vojnama v Celju. Njegovo delo na profesionalnem in umetniškem področju je nadaljeval tudi njegov učenec Viktor Berk, najstarejši član Fotografskega društva Celje.

Ljubiteljska fotografska dejavnost ima na Slovenskem že dolgo tradicijo in predstavlja pogosto vrhunec slovenske fotografske ustvarjalnosti. Tudi v Celju imamo pred drugo svetovno vojno številne ljubiteljske fotografe, ki so s svojimi kamerami ohranjali podobo Celja in številne dogodke, pomembne za njegovo zgodovino.

Po drugi svetovni vojni so se ljubitelji fotografije združevali v društvih pod okriljem občinskih svetov ljudske tehnike. Eno najstarejših v državi je Fotografsko društvo Celje, ki je po različnih pričevanjih pričelo delovati že leta 1948, toda kot uradni začetek štejemo 16. junij 1950, ko je bilo vpisano v register društev. Njegovo 55-letno delovanje je zelo pomembno za razvoj umetniške fotografije v Celju, saj so s svojimi izobraževalnimi tečaji, delavnicami, seminarji in posveti vplivali na razvoj ljubiteljskih fotografov vseh starosti. Tako v sodelovanju s fotografsko zvezo Slovenije organizirajo začetne in nadaljevalne tečaje ter tečaje za študijsko in digitalno fotografijo. Predvsem je pomembno delovanje njihovih članov med mladimi, ki jim na preprost način približajo različne tehnike fotografije. Delavnic »fotografiranje s svetlobo« se udeležuje vedno več mladih, ki postajajo pravcati profesionalni ljubitelji fotografije.

Člani Fotografskega društva Celje so se udeleževali številnih natečajev in klubskih državnih, mednarodnih in drugih tekmovalnih razstav, kjer so preverjali kakovost svoje fotografije in se razvijali v vrhunske fotografe. Tako ima sedaj

društvo številne mednarodno priznane fotografe.

Društvo je bilo tudi samo organizator več republiških, državnih in mednarodnih tekmovalnih fotografskih razstav, ki so se odvijala najprej pod okriljem Fotografske zveze Jugoslavije, kasneje Fotografske zveze Slovenije. Sedaj pa društvo organizira številne mednarodne salone in razstave pod okriljem mednarodne organizacije za umetniško fotografsko dejavnost »FIAP«.

Do leta 1999 je društvo delovalo v vlažnih in neprimernih prostorih v Cankarjevi ulici, sedaj ima boljše prostore na Glavnem trgu 9, kjer lahko razvija številne nove tehnike, za katere prej ni bilo pogojev.

Razstava kaže na raznoliko, bogato in uspešno dejavnost društva v 55 letih delovanja. Za razvoj fotografije na Celjskem in za vrsto odmevnih dosežkov, ki so skozi uspehe posameznih članov pomenili nesporno promocijo društva kot celote in Celja v evropskem prostoru, je društvo v letu 2005 prejelo **bronasti celjski grb**. Upam, da se bomo tudi v bodoče veselili njihovih uspehov in bo ob 60-letnici predstavljeno delovanje društva v jubilejnem zborniku.

Razstavo je obiskalo veliko starejših in mlajših obiskovalcev, ki so si ob tem ogledali še video projekcijo fotografij članov društva. Učenci sedmih in osmih razredov osnovne šole Lava so se pogovarjali o fotografiji z gospodom Viktorjem Berkom, uglednim celjskim fotografom in članom društva. Ob obisku »študentk« Univerze za III. življenjsko obdobje Celje pa smo se dogovorili, da bodo zbrale fotografije o Celju in Celjanih, ki jih hranijo doma v svojih družinskih arhivih, in nato bomo skupaj pripravili razstavo.

V sodelovanju z društvi in drugimi organizacijami zberemo ogromno novega

gradiva ter tako bogatimo zbirko in vedenje o krajih in ljudeh v preteklosti in sedanjosti. Tako ohranjamo dragoceno kulturno dediščino in omogočamo boljšo dostopnost uporabnikom, kar pa je tudi naše osnovno poslanstvo. Meni osebno pa predstavlja takšno sodelovanje veliko veselje in izziv, zato si tudi v prihodnje želim čim več tovrstnega sodelovanja.

Tatjana Kač
Osrednja knjižnica Celje

IN MEMORIAM

BREDA BAJUK (1937-2006)

Pust, deževen dan, čas, ko zimi pojemajo moči in se počasi poslavlja. Tudi Bredi so v borbi z neizprosno boleznijo pošle moči. Bila je dolgoletna direktorica Knjižnice Prežihov Voranc, naša prijateljica, mentorica in sodelavka.

Le malo je ljudi, ki jim je dan tak neizčrpen vir življenjske energije, kot je bil dan Bredi. Sproščala jo je v delovni vnemi, z njo je premagovala številne ovire in življenjske preizkušnje ter uživala ob ponovnih vzponih.

Rojena je bila v družini profesorja in pisatelja Jožeta Kranjca. Ob vsesplošnem medvojnem in povojnem pomanjkanju je že zgodaj spoznala resno plat življenja. Po končani gimnaziji si je ustvarila družino in se zaposlila. Vstopila je v knjižničarske vrste, pri čemer ji je pomagal profesor Bogo Pregelj, takratni ravnatelj Mestne ljudske knjižnice. Kot predsednik odbora za knjižničarstvo pri Zvezi kulturno prosvetnih organizacij je dal pobudo za ustanovitev samostojne

splošnoizobraževalne knjižnice v občini Ljubljana Vič-Rudnik. Breda je bila imenovana za prvo direktorico Knjižnice Prežihov Voranc. Sama je bila za opravljanje vodilnih nalog, strokovnega dela, tehničnih in vzdrževalnih del, predvsem pa je bila knjižničarka.

Obseg dela se je širil in terjal kadrovske okrepitve. Prihajali so novi sodelavci, neizkušeni, natrpani s teorijo, a le malo smo vedeli o knjižničarski resničnosti. Bila je naša mentorica, svetovalka in prijateljica. Ob njej smo spoznavali, da knjižnica ni le prostor, namenjen hrambi gradiva, temveč da smo ljudje, knjižničarji in obiskovalci, tisti, ki ji oblikujemo dušo. V nas je utrdila prepričanje, da je v knjižnici poglaviten bralec (uporabnik).

Tridesetletno začasno domovanje knjižnice v neprimernih prostorih ji ni vzelo poguma. Zastavila si je visoke cilje in s svojo močno osebnostjo jih je tudi dosegla. V času gospodarske reforme, ko so bile ustavljene vse investicije v negospodarstvo, se je pogumno podala v akcijo za gradnjo nove knjižnice. Uspelo ji je to, kar lahko uspe le neustrašnemu borcu in neomajnemu optimistu.

Nova knjižnica je postala znana in ugledna, dobila je svojo identiteto. K temu je prispeval tudi tehnološki razvoj, ki je prinesel nove možnosti, izzive in naloge. Ob razvoju matične knjižnice je Breda izredno skrb posvečala tudi razvoju lokalne knjižnične mreže. Uspešno je bila izvedena profesionalizacija osmih krajevnih (amaterskih) knjižnic, ostalih osem pa je bilo vključenih v knjižnično mrežo.

Kljub obilici dela je še vedno veliko stvari skušala narediti sama ali pa je želela pri njih sodelovati, vzela si je tudi čas za branje, spremljanje aktualnih dogodkov ter svetovanje in izmenjavo svojih vtisov z obiskovalci knjižnice. Imela je izjemen socialni čut, saj smo ob življenjskih

preizkušnjah in stiskah našli ob njej trdno oporo tako zaposleni kot obiskovalci knjižnice.

Po štiridesetih letih neumornega dela se je pred desetimi leti upokojila. Svoje dolgoletne knjižničarske izkušnje je s pridom uporabila pri delu v knjižnici Doma počitka na Taboru v Ljubljani.

In zdaj je odšla. Tiho, neopazno in nepričakovano. Mi, ki smo z njo prehodili dobršen del poklicne poti, jo bomo ohranili v trajnem spominu. Bila je knjižničarka v polnem pomenu te besede. Knjižničarstvo ji ni pomenilo le poklicne poti, ampak je bilo del njene biti. To pripadnost je izžarevala navzven, jo vcepljala v nas in nas utrjevala v prepričanju, da si kot knjižničarji nismo izbrali le poklica, ampak poslanstvo.

Zahvaljujemo se ji za njen prispevek k razvoju nas knjižničarjev, predvsem pa k razvoju knjižničarske stroke na območju nekdanje občine Ljubljana Vič-Rudnik.

Zahrbtna bolezen je bila njena zadnja življenjska preizkušnja. Tako kot je odšla ona, odhajajo zmagovalci. Mi pa ostajamo in se jih spominjamo z globokim spoštovanjem. Njen duh naj plava nad nami in se rešen zemeljskih spon veseli bogatih sadov, ki jih je obrodila njena setev.

Majda Bremše
Knjižnica Prežihov Voranc
Ljubljana-Vič

POPRAVEK

1. Popravek statistike za leto 2004
V poročilu za leto 2004, Splošne knjižnice (NUK, 2005) in na spletni strani NUK: <http://www.nuk.uni-lj.si/kis/splk2004.xls>, je v tabeli 11 Odhodki (2004), pod zaporedno številko 17 v rubriki Bruto plače pravi znesek: 98.115.211,00 SIT.

Knjižnica Ivana Potrča Ptuj

2. V prvi številki (2006) Knjižničarskih novic smo za Špelo Pahor, avtorico članka "Pravljična šola in pravljичni dan v Mariborski knjižnici", navedli, da je zaposlena v Mariborski knjižnici. Špela Pahor je zaposlena v Mestni knjižnici Izola.

BORZA DELA

DELO IŠČE

Diplomirala sem na Oddeleku za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo leta 2004 in iščem delo v knjižnici v Ljubljani oziroma Celju z okolico.

Več kot tri leta že preko študentskega servisa samostojno opravljam delo v specialni knjižnici (izposoja, medknjižnična izposoja, oprema gradiva, delo z uporabniki, vnos dnevne zaloge revij v COBISS, administrativna dela...), odlično poznam delo z računalniškimi programi (Word, Excel, Power point, Explorer), elektronsko pošto, raznovrstnimi podatkovnimi bazami

(Ebsco, ProQuest, IUS-INFO, GVIN, Kliping, SourceOECD, Mediana) in sodelujem pri uvajanju intranetnih storitev knjižnice.

Sodelovala sem pri organizaciji posvetovanja specialnih in visokošolskih knjižnic novembra 2004.

Aktivno obvladam angleščino, pasivno tudi nemščino in hrvaščino.

Sem samostojna in komunikativna oseba, rada delam tako v skupini kot samostojno in se želim dodatno izobraževati.

Dosegljiva sem na telefonski številki 031/ 803 235.

DELO IŠČE

Iščem kakršnokoli delo v knjižnici na širšem območju Ljubljane. Sem profesorica primerjalne književnosti in filozofije z opravljenim strokovnim izpitom za bibliotekarko in z licenco za vnos monografskih publikacij v COBISS. Poleg specifičnih računalniških programov sem večča dela z internetom in MS Office programi.

Imam dvanajstletne izkušnje z delom v različnih tipih knjižnic: splošni knjižnici, osnovnošolski in srednješolski. Tekoče govorim angleško in nemško.

mobilni telefon: 031 652 059

elektronski naslov:

ksenijaz@mail386.com

DELO IŠČE

Sem diplomirana bibliotekarka in filozofinja s pridobljeno pedagoško - andragoško izobrazbo. Delovne izkušnje - tako pedagoške kot organizacijske - sem si pridobivala z vodenjem srednješolske knjižnice na gimnaziji v Ljubljani. Na šoli mi je bilo zaupano tudi vodenje učbeniškega sklada ter pisanje šolske kronike. Delo z računalnikom zelo dobro obvladam, saj ga vsakodnevno uporabljam pri svojem delu. Poleg

slovenskega jezika aktivno govorim angleški in italijanski jezik, pasivno pa tudi nemški. Še naprej bi me veselilo delo v knjižnici - tako šolski, visokošolski, splošni ali celo specialni.

Dodatne informacije lahko dobite na tel. številki: 041/ 222 - 794 (Sabina)

DELO IŠČE

Iščem delo v knjižnici v Ljubljani in okolici. Po izobrazbi sem univerzitetni diplomirani zgodovinar. Moje delovne izkušnje obsegajo pet let dela v Knjižnici Bežigrad, kjer sem zaposlen kot informator. Moje delo poleg tega obsega še urejanje UDK skupine 9 (geografija, zgodovina) in delo na izposojevališčih. Poleg tega aktivno sodelujem pri posodabljanju vsebin na spletni strani knjižnice. Imam opravljen bibliotekarski strokovni izpit in tečaj COBISS2/katalogizacija-začetni. Dobro poznam spletne tehnologe (HTML, CSS, JavaScript, PHP, MySQL) in delo v okolju Windows in Linux. Aktivno obvladam angleški jezik, zelo dobro pa italijanski in nemški jezik. Žal je moja zaposlitev v Knjižnici Bežigrad vezana na projekt obdelave retrospektivnega kataloga v sistemu COBISS, ki se z letošnjim letom izteka. Glede na številne izkušnje in glede na to, da me delo v knjižnici veseli, bi želel ta poklic opravljati še naprej.

Več informacij lahko dobite na tel: 031 333 499 ali na elektronski naslov matevc@yahoo.com.

DELO IŠČE

Iščem kakršnokoli delo v knjižnici v Ljubljani ali okolici. Po izobrazbi sem diplomirana upravna organizatorica (diplomirala sem na Fakulteti za upravo v Ljubljani), imam pa izkušnje pri izposoji gradiva, urejanju knjižničnih zbirk in

bibliopedagoškem delu z mladimi bralci. Aktivno obvladam angleški, pasivno pa nemški jezik.

Več informacij na številki mobilnega telefona: 031 444-530.

PRILOGE

1. V prvi prilogi objavljamo program posveta "**Gradili smo knjižnico**", ki ga prireja Narodna in univerzitetna knjižnica v sodelovanju s Cankarjevim domom 22. maja 2006 v Ljubljani.

2. V drugi prilogi objavljamo najavo 2. mednarodnega strokovnega srečanja "**Knjižnica - igrišče znanja in zabave**", ki ga prireja Gradska knjižnica Ivana Gorana Kovačiča - Karlovac v sodelovanju s Knjižnico Mirana Jarca Novo mesto 14. in 15. septembra 2006 v Karlovcu. Tema letošnjega srečanja bo **Knjižnice kot turistična ponudba**. Objavljamo tudi prijavnico referata.

Narodna in univerzitetna knjižnica
Center za razvoj knjižnic

prireja v sodelovanju s Cankarjevim domom posvet

»GRADILI SMO KNJIŽNICO«

Ljubljana, Cankarjev dom, dvorana E3, 22. maj 2006

Domači in tuji strokovnjaki s področja knjižničarstva, arhitekture, knjižnične opreme, upravljanja in finančnega odločanja bodo izmenjali izkušnje, ki so si jih pridobili pri načrtovanju, gradnji knjižnic: kaj so želeli, kaj dosegli, kako so sodelovali, kakšni so dosežki, kakšna so njihova priporočila za sodelovanje, za gospodarno rabo javnih sredstev in za dobre rezultate pri prostorskem urejanju **vseh vrst knjižnic**.

Program

- 9:00 – 9:10 Pozdravni nagovor**
mag. Lenart Šetinc, ravnatelj Narodne in univerzitetne knjižnice
- 9:10- 10:30 »Majhna dežela s knjižnico po meri človeka«**
dr. Silva Novljan, svetovalka za knjižnice, NUK: *Gradili smo prostor za tri*
mag. Peter Gabrijelčič, dekan Fakultete za arhitekturo: *Arhitektova odličnost*
dr. Viktor Pust, predsednik Zbornice za arhitekturo in prostor Slovenije:
Ugled javnega prostora in pogoji za zagotavljanje kakovostnih rešitev
Jens Laurdisen, direktor T rnb y Bibliotek: *The corporation between the architect and the library-owner, an example*
- 10:30-11:00 ODMOR**
- 11:00 – 16:00 »Avtorjeva fantazija in knjižničarjeva praktičnost«.** Skupinski pogovor
vodijo Marjan Gujtman, Silva Novljan, Borut Osojnik
- 11:00 – 13:30 »Kako smo sodelovali?«**
Viljem Leban, direktor Osrednje knjižnice Kranj
Nataša Štrukelj, arhitektka ELEA iC
Marija Hribar, direktorica Knjižnice Jožeta Udoviča Cerknica
Peter Vezjak, arhitekt MONOCHROME
Lado Planko, vodja Knjižnice Velenje
Uroš Reiter, arhitekt STUDIO PERSPEKTIVA
Majda Kotnik-Verčko, direktorica Koroške Osrednje knjižnice Dr. Franca Sušnika
Maruša Zorec, arhitektka, doc. na Fakulteti za arhitekturo

Boris Jukić, direktor Goriške knjižnice Franceta Bevka
Robert Potokar, arhitekt »Ravnikar-Potokar arhitekturni biro«

13:30- 14:30 ODMOR

14:30 - 16:30 »Lahko kaj izboljšamo?«

Martin Fritz Jensen, BIBLIOTHECA RFID LIBRARY SYSTEMS: *Library Furniture*

Gregor Hotz, EUROBIB BCI: *Library Technology*

Pavel Gregorčič, župan Občine Kobarid

Irena Ložič, sekretarka v ekonomski finančni službi Ministrstva za kulturo

mag. Jelka Gazvoda, sekretarka v direktoratu za umetnost Ministrstva za kulturo

dr. Eva Kodrič-Dačić, vodja Centra za razvoj knjižnic v Narodni in univerzitetni knjižnici

dr. Miha Kovač, predstojnik Oddelka za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo

16:00 – 16:30 »Pomen knjižničnega prostora za doseganje ciljev«

IAM: Knjižnica, prijazen prostor zame?

ZAHVALA za naklonjenost:

udeležencem in: **BETAX**, Irena Dečko - **TIM MARIBOR - PRELOG - IAM**, Inštitut in akademija za multimedije - Mercator.

PRIJAVA

Udeležbo priporočamo knjižničarjem iz vseh vrst knjižnic, arhitektom, gradbenikom, županom, investicijskim svetovalcem, uporabnikom knjižnic.

Prijava za brezplačno udeležbo na e-naslov: marija.herakovic@nuk.uni-lj.si z »gradili smo« v rubriki zadeva in s podatki: ime in priimek (poklic), organizacija.

Informacije: Silva Novljan, tel.: 5861-346, fax: 5861-311, e-pošta: silva.novljan@nuk.uni-lj.si

2. MEDNARODNO STROKOVNO SREČANJE

»KNJIŽNICA - IGRIŠČE ZNANJA IN ZABAVE«

Tema: Knjižnice kot turistična ponudba

Karlovec, 14. – 15. september 2006

Gradska knjižnica Ivana Gorana Kovačiča – Karlovec in Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto organizirata 2. mednarodno strokovno srečanje z naslovom »Knjižnica - igrišče znanja in zabave«. Osrednja tema letošnjega strokovnega srečanja je »Knjižnice kot turistična ponudba«.

Vabimo Vas k sodelovanju, saj menimo, da se knjižnice redko ali pa se sploh ne pojavljajo v turističnih vodnikih kot ustanove, ki bi jih lahko obiskali turisti.

Glede na to, da imajo naše knjižnice kaj ponuditi, menimo, da je potrebno javnost in turistične delavce vzpodbuditi k sodelovanju z vključevanjem knjižnic v turistično ponudbo. Z referati in predstavitvami knjižnic bomo javnost seznanili z našimi zbirkami, programi in delom ter na ta način turistične delavce motivirali za trajnejše aktivno sodelovanje in skupno delo.

Strokovno srečanje smo razdelili na dva sklopa:

1. Uvodni referati - vabljeni predavatelja iz Hrvaške in Slovenije
 - vključenost kulture v turistično ponudbo Slovenije in Hrvaške

2. Knjižnica v turistični ponudbi:
 - domoznanske zbirke
 - izposoja knjižnega in neknjižnega gradiva
 - uporaba interneta in drugih storitev knjižnice
 - informacije o domoznanstvu in dogodkih v lokalni skupnosti ...
 - povezanost kulturnih ustanov (arhivi, galerije, knjižnice, muzeji)

Ker bodo vsi udeleženci strokovnega srečanja imeli možnost aktivnega sodelovanja v diskusijah, pričakujemo učinkovite in inovativne predloge o modelih in načinih vključevanja knjižnic v turistično ponudbo.

Informacije o strokovnem srečanju in prijave pošljite na naslov: Frida Biščan, vodja matične službe, tel. 00 385 47/412-373, fax. 00 385 47/412-371, e-mail frida@gkka.hr

2. STROKOVNO SREČANJE Z MEDNARODNO UDELEŽBO

KNJIŽNICA – IGRIŠČE ZNANJA IN ZABAVE
Knjižnice kot turistična ponudba

Karlovec, 14. – 15. september 2006

PRIJAVNICA REFERATA

Prijavljam referat za strokovno srečanje **Knjižnice kot turistična ponudba**:

Naslov referata: _____

Avtor: _____

Knjižnica/ustanova: _____

Naslov: _____

Tel./Fax: _____ E-mail: _____

Ključne besede: _____

Izvleček (do 250 besed):

Strokovne reference:

Prijavnico pošljite najkasneje do 15. maja 2006.

Kontaktna oseba: Frida Bišćan, tel. 047/412-373, fax. 047/412-371, e-mail: frida@gkka.hr